

Virolahden Tulkit

Virolahden Tulkit ry
Sukuyhdistyksen
tiedotuslehti 15.6.2015

21

Virolahden Tulkit

21

Virolahden Tulkit ry • Sukuyhdistyksen tiedotuslehti • 15.6.2015

Sisältö

Puheenjohtajan mietteitä: Iloista ja aurinkoista kesää	3
Kesäretki 1.8.2015: Lähde Lemille särkeä syömään	4
Esittelemme: Kalle J. Tulkki	6
Loman viettämisen taito	10
Sukuseurojen keskusliiton kuulumisia	13
Koulutieni ja nuoruuteni 1970- ja 1980-luvun Kotkassa	14
Mitä kuuluu?: Janne Tulkki 40.v.	20
Kohtaaminen	24
Onnellinen mies	24
Nykymies – erimies	25
Yhteinen uhkamme – ilmastomuutos	26
Tarinoita: Autobiili? – Auto?	
Ensimmäinen auto lapsuuden kodissani	30
Kuuden sukupolven kirjan päivitystä	33
Kirjat: Pihlajan Typöt ja Liikkaset	34
Kasvit muuttivat maailmaa:	
Metsäomenapuu	36
Sanomista	40
Kesällä 2015 tapahtuu:	
Kaakon Kamarimusiikki tulee taas!	44
Bunkkerimuseo???	46
Jonnat & Donnat, Junnat & Jannut	48
Harrastukseni: Erätaitoja oppimassa	50
Osta sukuseuran tuotteita	52
Uusia jäseniä	54
In memoriam	54
Virolahden Tulkien sukuseuran hallitus 2013–2017	55

Kuva Jaakko Liukkonen

Janne Tulkki täyttää 40 vuotta 18.6.2015.
Kyselimme Jannen kuulumisia, sivu 20.

Huom! Irroitettava jäsenmaksulasku keskiaukeamalla

Toimituskunta:

Kimmo Tulkki, puheenjohtaja
Jaakko Liukkonen, päätoimittaja
Siru Ahopelto
Erkki Tulkki
Hannele Tulkki
Heikki Tulkki
Riku Tulkki

Virolahden Tulkit ry:n internet-sivut löytyvät osoitteesta: <http://virolahdentulkit.net>
Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Virolahden-Tulkit-ry/137413579768713?ref=hl>

PUHEENJOHTAJAN MIETTEITÄ

Iloista ja aurinkoista kesää!

Tervehdys, hyvä sukuseuramme jäsen – läheisempi tai kaukaisempi sukulaiseni! Yhdistyksemme nykyinen hallitus on toiminut tätä lukiessasi reilut puolitoista vuotta.

Olen ollut erityisen iloinen hallituksen työskentelyyn, innokkuuteen tarttua asioihin ja hoitaa ne mallikkaasti loppuun. Hallituksemme uusiutui melkoisesti, ja myös hallituksen ulkopuolinen sidosryhmäverkosto on osin vaihtunut. Kiitoksen sanat tässä koko hallitukselle hyvin hoidetusta alkukaudesta. Kausihan jatkuu vuoteen 2017, jolloin on vuorossa jälleen sukokokous, joka päättää mm. uuden hallituksen kokoonpanosta.

Yhdistyksemme tuli viime kesänä 21 vuoden ikään, moni jäsenistämme varmaan muistaa tuon olleen aikanaan täysi-ikäisyyden rajan. Toivottavasti mekin olemme täysi-ikäisiä ja vastuuntuntoisia viedäksemme yhteistä asiaa: sukuyhteyttä, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja aitoa läheisistä välittämistä eteenpäin vielä monia vuosia ellei vuosikymmeniä.

Olen myös erityisellä ilolla seurannut aktiivisuuden kasvamista sosiaalisen median puolella, meillä on Facebook-ryhmässä jo 65 jäsentä tätä kirjoittaessani, toivottavasti nyt lukiessasi voit tarkastaa tilanteen ja huomata määrän taas kasvaneen. Sen tarkoitus on toimia nopeana viestin ja kuulumisten välityskanavana kotisivumme ja tämän kerran vuodessa ilmestyvän, jo useaan kertaan palkitun, tiedotuslehtemme ohella. Olisin erittäin otettu, mikäli sinäkin antaisit panoksesi keskusteluun näillä foorumeilla, niin saamme yhdessä tehtyä tästä yhteisöstämme elävän, mielenkiintoisen ja ennen kaikkea vuorovaikutteisen. Tämän lehden lopussa ovat koko hallituksen yhteystiedot, joita käyttämällä voit sinäkin antaa panoksesi yhdistyksen hyväksi. Kaikki hyvät ideat sekä yhdistyksen ja sen toiminnan että vies-

tintäkanavien kehittämiseksi ovat erittäin tervetulleita!

Pääset tässä lehdessä mukaan mielenkiintoisiin muisteluihin, tarinoihin sekä asioiden ja henkilöiden esittelyihin. Uskon, että lehtemme sivuilla on tälläkin kertaa vähän jokaiselle jotakin.

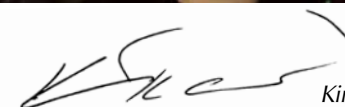
Olemme tälle kesälle myös järjestäneet halukkaille varsin mielenkiintoisen matkan Etelä-Karjalaan Lemminkäisen Lappeenrannassa satamassa ja linnoituksella. Päivän kesäretki on varmasti kokemisen värtti, eikä edes kallis! Katso seuraavalta sivulta tarkemmin ja ilmoittaudu pikapikaa mukaan hyvään seuraan ja pyydä läheisesikin mukaan.

Toivon, että viihdyt sekä tämän lehden että "some-yhteisömme" seurassa! Toivottavasti näemme myös elokuussa yhteisellä kesäretkellä!

Mukavan rentouttavaa kesää Sinulle ja läheisillesi!

Kuva Jaakko Liukkonen

Kimmo Tulkki

Kesäretki 1.8.2015

Lähde Lemille
särää syömään

Elokuun 1. päivänä 2015 Virolahden Tulkit tekee kesäretken, jonka kohokohtana on särälounas Lemillä Säräpirtti Kippurasarvessa. Särää sanotaan yhdeksi Suomen seitsemästä ihmeestä.

Lounaan jälkeen menemme Lappeenrantaan, jossa on mahdollisuus tutustua satamaan, linnoitukseen tai suorittaa omatoimista ohjelmaa.

Bussikuljetuksen aikataulu ja reitti

- 10.30 Lähtö Virojoelta
- 11.15 Lähtö Haminan linja-autoasemalta
- 13.00 Särälounas Lemillä Säräpirtti Kippurasarvessa
- 15.00 Lähtö Lemiltä
- 15.30 Lappeenrannan satama ja linnoitus vapaa ohjelma
- 16.30 Kotimatalle lähtö Ylämaan kautta Virojoelle ja Haminaan
- 17.30 Virojoki
- 18.00 Hamina

Retken hinta on 54 euroa/henkilö. Hinta sisältää tilausajomatkan ja ruokailun.

Osallistumismaksun tai -maksut voit maksaa retken aikana tai ennakoon yhdistyksen tilille FI72 5172 3340 0073 14.

Ilmoittautumiset 15.7.2015 mennessä Juha Tulkille, juha.tulkki@gmail.com tai puh. 044 304 6230.

Säräpirtti Kippurasarvi on Suomen ainoa yhden ruuan ravintola, joka tarjoaa ympäri-vuotisesti Lemän särää ravintolassa.

Rantatie 1, 54710 Lemi, puh. 05 4146470
www.sarapirtti.fi

Kalle J. Tulkki

Kalle on ollut sukuseuran toiminnassa mukana alusta lähtien. Hän oli yhdistyksemme hallituksen jäsen vuoteen 2009 ja toimi rahastonhoitajana ja kirjanpitäjänä vuoden 2013 loppuun. Viime vuonna Kalle täytti 80 vuotta. Tapasimme Tuulan ja Kallen kanssa Karhulassa Pilkkimiehentiellä lokakuun 3. päivänä 2014.

Olet syntynyt 13.1.1934 Virolahdella Pihlajassa Taka-Nurmelmän talossa. Kerro kodistasi.

Minua nimitettiin Nurmelmän Kalleksi. Talomme sijaitsi Haajantiellä, noin kilometrin verran Haajalta eteenpäin. Talo on edelleenkin siellä.

Kerro vanhemmistasi, sisaruksistasi ja lapsuudestasi.

Isäni **Anton Tulkki** (1878–1935) oli kaksi kertaa naimisissa. Hänen ensimmäinen vaimonsa oli **Ida Uski** (1886–1918), ja heille syntyi kuusi lasta: **Toivo, Elsa, Aino, Tauno, Aimo** ja **Aili**. Kolme lapsista kuoli pieninä. Isän toinen vaimo oli **Hilma Ojala** (1896–1977), ja heille syntyi neljä lasta: **Tauno, Soini, Raili** ja minä. Isälleni syntyi kaikkiaan kymmenen lasta, joista 7 eli aikuiseksi. Minä olin sisarussarjan nuorin.

Onko kouluajan muistoja Pihlajasta?

En ole koskaan ymmärtänyt miten hiihtokilpailut ja yleisurheilukilpailut liittyvät kouluopetukseen. Olin astmaatikko jo pienestä alkaen. Niinpä minut leimattiin laiskuriksi. Yhden kerran voitin koulun hiihtokilpailut, ja minut määrittiin, vasten tahtoani, Ravijolle kilpailemaan. Sen kilpailun hävisin. Laulussa minulla oli aina nelonen, koska en suostunut laulamaan. Kerran lauloin, ja silloin sain hyvän numeron.

Opiskelusi?

En halunnut mennä oppikouluun. Meillä oli karjatali, johon panostettiin. Olin kiintynyt karjaan, ja olin äitini apuna lypsyllä joka

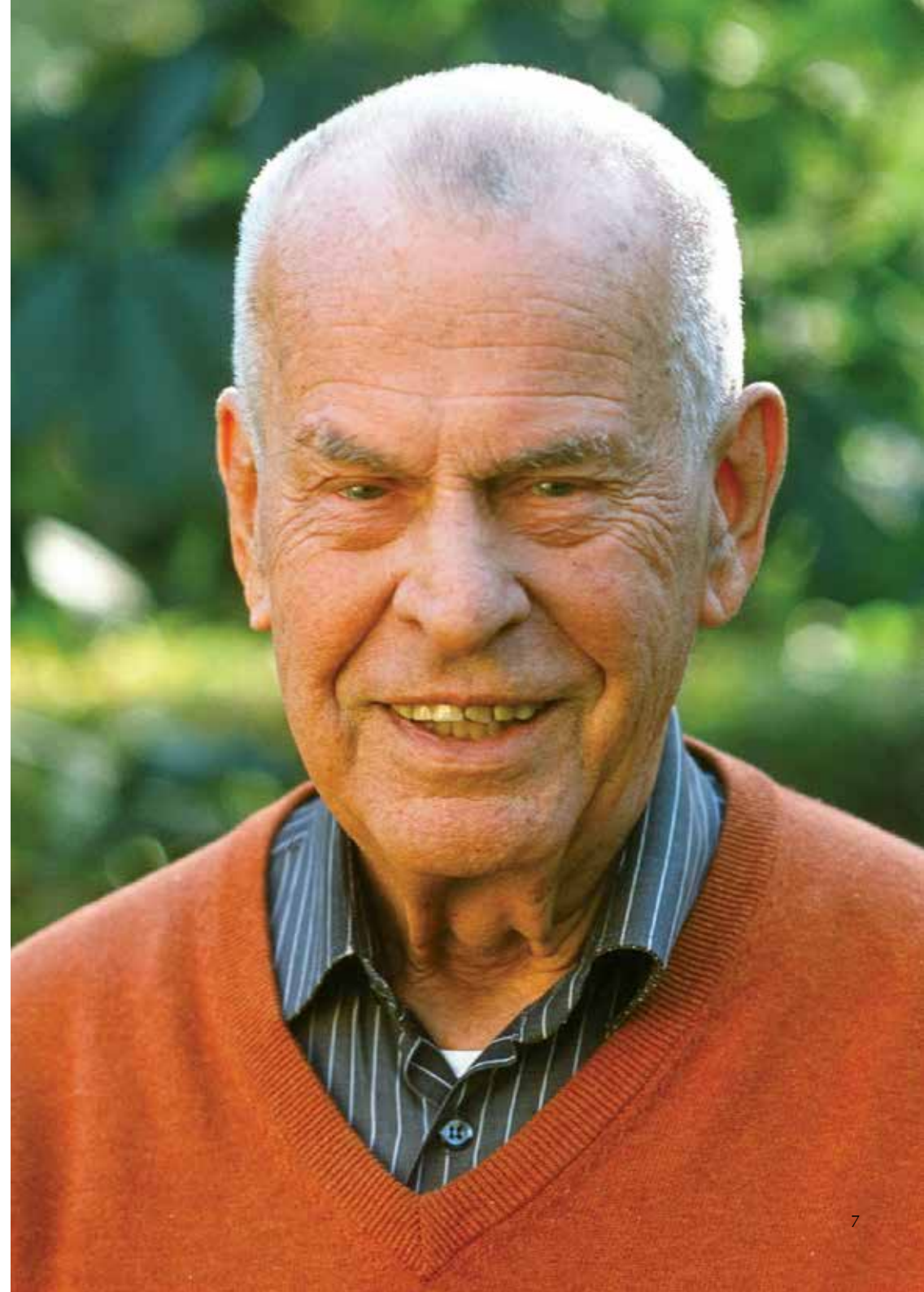
aamu. Meillä oli ulkotila Hirvelässä. Kerran osallistuin lypsykilpailuun Pyterlahden hovissa. Minulle sattui vikurilehmä, joka potkaisi, mutta voitin silti kilpailun. Kävin kahden viikon tarkastuskarjakkokurssin kotikylässäni Pihlajassa. Se antoi motivaation hakeutua Harjuun Maatalouskoulun tarkastuskarjakkokurssille. Opiskelin Harjussa puolen vuoden mittaisella kurssilla tarkastuskarjakoksi. Suoriuduin kurssista hyvin arvosanoin. Kurssiin liittyi yksi epämiellyttävimmistä kokemuksistani, nimittäin porsaiden salvaminen.

Työhistoriaasi?

”Se on juojan paskuutta, jos jää poroja kupin pohjalle”, totesi **Marja Lahti** juodesamme kahvia ensimmäisessä työpaikassani karjantarkkailijana Virolahden Säkäjärvellä. En tuolloin rohennut mainita, etten juo kahvia, koska rohkeuteni ei riittänyt siihen. Marja Lahti oli siihen aikaan Virolahden kunnanvaltuuston jäsen ja myöhemmin kansanedustajana (1954–1967). Marja Lahti toimi myös maatalousministerinä (1964–1966) Johannes Virolaisen hallituksessa. Toimin karjantarkkailijana myös Joutsenossa ja Miehikkälässä.

Tuli kutsu armeijaan. Vaikka minulla oli astma, ”päästi” kunnanlääkäri Carpen minut armeijaan. Kammoan edelleenkin rokotuksia. Armeijassa nukuttiin pölyävillä olkipatjoilla. En siedä edes leivän pölyä. Minut kotiutettiin astman takia.

Hilkka Haajan kannustamana sain työpaikan Maaseudun Nuorten Liiton Kymenlaakson piirin toiminnanjohtajana. Menin Alkio-opistoon. Opettajana siellä oli **Ta-**

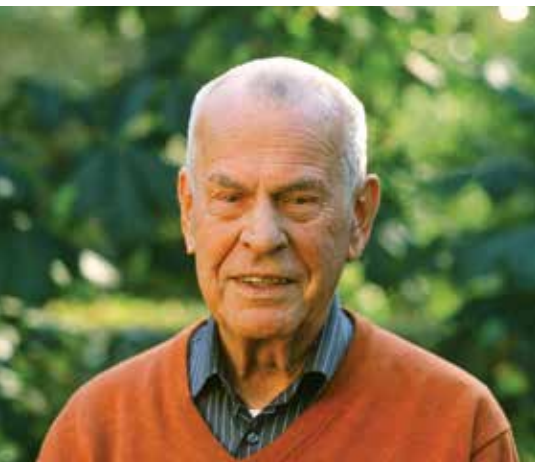

tu Vanhanen. Hän loi valmiudet pyrkiä eteenpäin elämässä: "Tee työtä ja luo suhteita vaikka kerjäämällä."

Toimin viisi vuotta Maaseudun Nuorten Liiton ja Nuoren Keskuskustan Kymenlaakson piirissä. Olin mukana sekä valtakunnallisessa että kansainvälisessä toiminnassa. Hoidin mm. majoitukset, ruokailut jne. Työhön liittyvistä ulkomaan matkoista on jäänyt mieleen esim. Moskova. Meitä kohdeltiin siellä hyvin ja majoitettiin luksusluokan hotelliin. Leninin mausoleumiin meidät vietiin jonon ohi. Meille järjestettiin saunailta, johon en mennyt saunan hygieenisyyden vuoksi. Isännille ilmoitin, etten ole koskaan käynyt saunassa, koska ilman perusteluja ei voinut kieltäytyä. Sen sijaan silloisen neuvostoliiton puolustusministeri **Ustinovin** vastaanotolle Kremltiin menin.

Karmin paikka, jossa kävimme, oli mielestäni Praha. Matkalla meillä oli välilasku Berliinissä. Vartija tuli mukaan "kusellekin". Meille järjestettiin maatilalla viininmaistajaisilta. Viini virtasi, ja maljapuheita pidettiin. Tyylinä oli, että "isäntä ottaa ensin". Tästä seurasi, että isännät olivat loppuillasta pöydän alla.

Tämä työ oli kiertävä homma. En ehtinyt paljoakaan olemaan kotona. Tuolloin Kymen Osuuspankkiliiton toimitusjohtajana oli **Eino Virtanen**. Hän tuli käymään Miehikkälässä vuonna 1965 ja sanoi minulle:

"Ota yhteyttä, jos vaihdat työtä." Olin ollut harjoittelijana Osuuskassassa Myllykoskella yhden kesän, samoin Virolahden Osuuskassassa. Sanoin itseni irti NKL:n Kymenlaakson liitosta, ja vietin vapaan kesän. Aloitin työt Kotkan Seudun Osuuskassan Pyhtään konttorissa konttorinhoitajana 1.11.1967.

Olin itseoppinut kirjanpitotaitoinen, ja konttorinhoitajan tehtävien lisäksi työtehtäviini kuului myös Pyhtään seurakunnan kirjanpito. Vein ensimmäisten joukossa Suomessa seurakunnan kirjanpidon ATK:lle. Työtä oli liikaa, ilman vapaapäiviä, ja se johti työuupumiseen. Toivuin siitä kuitenkin yllättävän nopeasti luopumalla Pyhtään seurakunnan talouspäällikön tehtävistä.

Olin Kotkan Seudun Osuuskassassa / Osuuspankissa töissä 29 vuotta, vuodesta 1967 vuoteen 1996, jolloin jäin eläkkeelle. Alkuvuosien työnimikkeeni oli konttorinjohtaja, pankinjohtaja-nimitys tuli 1977. Viimeiset kuusi vuotta työtehtäviini kuului myös Osuuspankin Huutjärvi/Siltakylä konttorin pankinjohtajatehtävät.

*Milloin ja miten tapasit vaimosi **Tuulan (o.s. Yrjönen)** ? Milloin menitte kihloihin ja milloin naimisiin?*

Tuula on kotoisin Vehkalahdelta. Tapasin hänet Haminan linja-autoasemalla vuonna 1960. Menimme kihloihin 9.12.1961 ja naimisiin 16.9.1962

Lapsenne? Lapsenlapsenne?

Meillä on kaksi lasta. **Tiina** on syntynyt 20.10.1968. Hän on koulutukseltaan ekonomi ja töissä Varkauden Osuuspankissa Heinävedellä. **Teemu** on syntynyt 22.5.1973. Hän on stuerttina Finnairilla. Lapsenlapsia meillä ei ole.

Asutte tässä Karhulassa Pilkkimiehentiellä. Oletteko asuneet kauan? Missä asuitte tätä ennen?

Muutin Pihlajasta äitini kanssa Miehikkälään 1.10.1959 ja sieltä Pyhtäälle 31.10.1967. Kun menin töihin Pyhtään Osuuspankkiin, saimme sieltä työsuhteen vuokraamalla vuonna 1967. Ostimme tämän omakotitalon vuonna 1992. Talo remontoitiin perusteellisesti ja muutimme siihen asumaan vuonna 1996.

Tuula ja Kalle Tulkki viettävät paljon aikaa omakotitalonsa puutarhassa.

Millaisia ovat omakotiasujan ilot ja surut?

Omakotiasujan iloja ovat "oma tupa, oma lupa", vapaus ja itsenäisyys. "Suruja" taas ovat kesällä nurmikon leikkaus ja talvella lumityöt.

Onko sinulla edelleen jotain siteitä Virolahteen ja Pihlajaan?

Virolahti on syntymäpaikka, jossa edelleenkin käyn tapaamassa lähisukulaisiani ja entisiä naapureita.

Milloin tulit mukaan sukuseuran toimintaan?

Olen ollut mukana alusta saakka. Veljeni Tauno ujutti minut jo yhdistyksen ensimmäiseen hallitukseen. Minusta tuli taloudenhoitaja. Olin hallituksen jäsenenä vuoteen 2009. Sen jälkeen toimin vielä rahastonhoitajana ja kirjanpitäjänä vuoden 2013 loppuun.

Olit siis sukuseuramme rahastonhoitajana sen perustamisesta alkaen eli 20 vuotta. Hoidit sekä rahastonhoitajan että kirjanpitäjän tehtävät. Täytit viime vuonna 80 vuotta ja lopetit edellä mainitut tehtävät yhdistyksessä. Minkälaisia ajatuksia sinulla on tästä?

Kun olen ottanut jotkut tehtävät vastaan, sitoudun niihin täysillä ja suoritan niihin liittyvät tehtävät sillä tiedolla ja taidolla mitä minulla on. Minua on joskus kritisoitu "pikakutarkkuudesta", mutta se lienee "ammatti-

tauti" pankinjohtajilla.

Onko jokin asia sukuseuran toiminnassa erityisesti ärsyttänyt sinua?

Pienenä harmina olen kokenut joidenkin tilinpitoon liittyvien ja sovittujen asioiden suorittamisen ja hoitamisen.

Olet toiminut myös muissa yhdistyksissä, missä?

Olen ollut perustamassa Pyhtään Yrittäjiä. Kerran voitin heidän arpajaisissaan matkan Lontooseen. Silloin kävimme katsomassa mm. Cats-musikaalin. Pyhtään Lions-klubi perustettiin 13.1.1972. Olen myös sen perustajajäsen. Olin 12 vuotta Pyhtään kunnan tilintarkastajana 1980-luvulta alkaen. Haluan sanoa, että minulla ei ole korkeaa näkemystä julkisen hallinnon työmoraalista. Sieltä puuttuu työnjohtajuus!

Toimin vuodesta 1967 vuoteen 1994 Pyhtään seurakunnassa. Olin kirkkoneuvostossa varapuheenjohtajana, kirkkoneuvoston taloudellisen jaoston johtajana sekä yhden kauden kirkkovaltuuston jäsenenä.

Mitä kadut?

Kadun eniten sitä, että menin autokouluun. Silloin alkoivat kiireet.

Mukavin muistosi?

Olen ollut **Kekkosen** kanssa saunassa. Olimme luovuttamassa MNL:n viestiä Kekkoselle 5.12.1961. Pääsimme silloin Kekkosen kanssa saunaan ja myös seuraavana päivänä takaoven kautta linnaan itsenäisyyspäivän juhliille.

Minkälaisia mietteitä eläkepäivillä?

- Kun aamulla herää, ei heti tarvi nousta ja lähteä. Silti voi olla kiire.

- Oman mielipiteen voi sanoa – ei tarvi ajatella muita.

- Ihminen on avuton yhteiskunnan ratissa. Olen iloinen jos voin auttaa. Siitä tulee hyvä olo.

- Yksi paha vika minulla on: en osaa sanoa ei.

*Teksti Jaakko Liukkonen ja Kalle Tulkki
Kuvat Jaakko Liukkonen*

Loman viettämisen taito

Nyky-yhteiskunta korostaa suoriutumisen, tehokkuuden ja menestymisen merkitystä. Ihmiset ahdistuvat kilpailuyhteiskunnan oravanpyörässä. Työasiat ovat mielessä koko ajan, varsinkin kun taskussa värisee älypuhelin, joka vaatii ihmisiä, varsinkin asiantuntijoita ja johtavissa asemissa olevia, olemaan tavoitettavissa 24/7. Onhan se mukavaa olla tehokas ja korvaamaton, mutta elämä ei ole enää hauskaa. On elintaso, mutta ei elämisen tasoa.

Jotta ihminen jaksaisi nykyisessä vaativassa työelämässä, tulisi hänen osata vapaa-aikanaan (jos sellaista on) rentoutua. Valitettavasti monen ihmisen lomakin on eräänlaista suorittamista. Mökillä pitää sitä, täytyy tätä. Jopa nukkuminen on vaikeaa, kun koko ajan ovat mielessä tekemättömät työt. Ja niihän riittää. Jos koti-Suomen hytyspusikot jättää taakseen ja lähtee ulkomaille lomalemaan, niin muuttuuko elo sen auvoisemmaksi? Ei välttämättä. Mennään järjestetyille retkille, pyritään näkemään mahdollisimman paljon, sitoudutaan aikatauluihin, otetaan kuvia koko ajan, katsotaan maisemaa digikameran tai älypuhelimien ruudulta.

Olin vaimoni Riitan kanssa marraskuussa 2013 Thaimaan Khao Lakissa kaksi viikkoa. Olimme päättäneet jo hyvissä ajoin ennen matkaa, että tällä kertaa vietetään todellinen loma. Koska kyseessä oli jo meidän kuudes Thaimaan matkamme, kaikki ”pakollinen” oli jo suoritettu. Siis Elephant trekking, luolamelonta, Tiikeriluolatemppeli, Lepäävä Buddha, Bondin kivi Phang Ngan lahdella, Phi Phi -saari, Similan jne.

Olimme Blue Couples -tyypin hotellissa, jossa ei siis ollut lapsia. Eivätpä nuo tähän astikaan ole häirinneet, mutta olihan se omalla tavallaan hauskaakin, että hotellialue välillä muistutti vanhainkotiä. Toki joukossa oli joitakin nuoria pareja, ehkäpä häämatkalaisia tms. Asuimme rauhallisessa bungalowissa, joka itse asiassa oli paritalo. Toisella puolella oli mukava hiljainen saksalaispariskunta. Bungalowin maaterassilla oli mukava istuskella ja nauttia kauniista merinäköalaimaisemasta. Oli myös hauskaa tarkkailla hotellialueen vilskettä eri vuorokaudenaikoina.

Olo muodostui jo loman alussa varsin leppoisaksi ja kiireettömäksi, nimenomaan

sen ansiosta, ettemme olleet etukäteen varanneet mitään retkiä emmekä aikatauluttaneet oleskeluamme. Vain yhden päivän uhasimme retkelle: vuokrasimme auton kuljettajineen päiväksi ja kävimme Phuketissa parissa tavaratalossa. Muuten koko kaksi viikkoa oli vapaata oleskelua.

Matkan hintaan kuului hotellin aamiaisbuffet. Aamiaisen sanotaan olevan päivän tärkein ateria. Se pitää paikkansa. Vaikka itse en olekaan varsinainen aamiaisihminen, siis en jaksaisi syödä aamulla kovin paljon, siinä kauniilla hotellin terassilla meren äärellä tuli sen verran tukevasti syödyksi thai- ym. herkuja, ettei nälkä tullut koko päivänä. Iltapäivisin otimme jotakin kevyttä välipalaa terassillamme, ja illalla menimme Khao Lakin keskustan tai oman hotellin ravintoloihin syömään.

Aamiaisen tarjottiin klo 7 ja klo 10 välillä. Siis aikataulu! Nukuimme pääsääntöisesti kello kahdeksaan, sen jälkeen kävimme uimassa meressä tai hotellin altaalla, ja sitten noin 9.15 tienoilla menimme syömään. Ei ollut mitenkään kohtuuttoman aikaista nousta kahdeksalta. Jos roikkuisi sängyssä vaikkapa yhteentoista – mikä varmaan helposti onnis-

tuisi – menisi päivä helposti pilalle. Voi sitä kotonakin nukkua.

Aikaisemmillä Thaimaan matkoillamme olemme useasti haaveilleet usean tunnin kestävästä hiekkarantavaelluksista. Jotenkin aikaisempien lomien päivät ovat olleet niin täyteen buukattuja erilaisista matkanjärjestäjän retkistä ja muusta ohjelmasta, että tällaiset pitemmät vaellukset ovat jääneet tekemättä. Nyt niihin tarjoutui oiva tilaisuus. Kun aamupalaa oli hieman sulateltu, lähdimme kävelemään hotellialueen rannalta rantaviivaa seurailleen, välillä 28-asteiseen ihanaan veteen pulahtaen, niin pitkälle kuin kulloinkin sattui huvittamaan. Pisin reissu kesti 4,5 tuntia. Matkaa taittui arviolta 20 kilometriä.

Trooppinen aurinko on petollinen. Onneksi Thaimaan sää on varsin vaihteleva, aurinko saattaa paistaa hetken, sitten taas menee pilveen ja tulee sade. Parin ensimmäisen päivän aikana kävi tietenkin ”vanhanaikaisesti”, iho pääsi hieman palamaan. Toki tiesin jo etukäteen, että niin tulee käymään, mutta mitä väliä. Ja kun ensimmäisen lomaviikon loppupuolella alkoi useamman päivän kestänyt sadejakso, iho sai levätä ja ehti miltei parantua.

Luulisi että sade etelänlomalla harmittaa. Vaan ei nyt. Kävimme hotellin hienolla kuntosalilla polkemassa kuntopyörää, ja teimme sen aikaisemmin mainitun Phuketin matkan. Sen aikana vettä tuli kuin saavista. Sitten loman toisella viikolla sää tiedotukset eivät pitäneet lainkaan paikkaansa. Sadetta luvattiin joka päiväksi, mutta ilmat olivatkin enimmäkseen varsin aurinkoisia. Jatkoimme

topäivä: isäni syntymän 90-vuotispäivä. Se oli lauantaina 23.11.2013. Isä tosin kuoli jo vuonna 1993. Juhlistimme merkkipäivää hotellin a la carte -ravintolassa.

Khao Lak on toipunut hyvin vuoden 2004 Tapaninpäivän tsunamista. Siitä tulee piakkoin kuluneeksi yhdeksän vuotta. Ravintoloita ja putiikkeja on paljon, huomattavasti enemmän kuin ennen tsunamia. Illallisen jälkeen poikkesimme joihinkin niistä. Rasittavaa shoppailua emme paljonkaan viitsineet harastaa. Joitakin tuliaisia toki hankimme.

Illallisen jälkeen istuskelimme omalla terassillamme, ja katselimme kaukana horisontissa pimeällä merellä liikkuvien laivojen valoja sekä taivaalle lähetettyjen tulilyhtyjen nousemista ja vähitellen tapahtuvaa sammumista. Loman ajalle osui yksi thaimaalaisten suurista juhlita. Se oli täydenkuun juhla heti loman alussa. Olimme mukana, kun kynttilällä varustettuja pyöreitä koristeellisia kiekkoja – mikäähän lie ne virityksen nimi – laitettiin kellumaan hotellialueella olevalle pikkuiselle lammelle.

Hetket trooppisessa yössä terassilla ennen nukkumaanmenoa olivat mieleenpainuvia ja rauhoittavia. Lähistön pusikoissa ja lammikoissa majailevat sammakot tosin äityivät välillä pitämään melkoista mölinää kuorossa. Ne ilmeisesti heräsivät johonkin tai häiriintyivät jostakin. Usein tuollaista sammakkokonserttia edelsi oluttölkkin siinä jollakin parvekkeella tai terassilla. Myös kasakat pitivät omalta osaltaan huolta siitä, että liian hiljaista ei ollut.

Niin kuluivat hiljalleen lomamme päivät. Tietoinen rentoutumisen harjoittaminen onnistui. Harvoin loman jälkeen ollut yhtä mukava ja levännyt olo. Tärkeintä oli muistaa: rentoudu, ole, älä tee.

*Teksti ja kuvat
Juhani Tulkki
17.12.2013*

mukavia retkiämme kilometrien pituisilla kauniilla hiekkarannoilla, jotka olivat varsin autoita. Eräänä pilvisenä päivänä kävimme Lamrun kansallispuistossa, jossa vaeltelimme puuston paikoin vaikeillakin poluilla.

Tällaisten vaellusten jälkeen maaterassilla todellakin maistuivat kylmä porkkanamehu ja durian-lastut. Totuuden nimessä on mainittava, että meni siinä muutama Chang- ja Singha-olutkin sekä Kamikaze-, Mai Tai- sekä Screwdriver- cooler. Jopa lukemiseen jäi tällä lomalla aikaa. ”Kennedyn murhan salattu historia” oli mukana matkalukemisenä. Ensimmäisen lomaviikon perjantaina, 22.11.2013, tuli kuluneeksi tasan 50 vuotta USA:n 35. presidentin John F. Kennedyn traagisesta murhasta.

Harvoin lomilla on aikaa ottaa päiväunia, niin oudolta kuin se kuulostaakin. Vaan nytpä oli. Toki kauan ei kannata sängyssä vanheta, puoli tuntia on sopiva kesto piristävälle päikkäreille. Niiden jälkeen oli aika miettiä mihin suunnistaisimme illalliselle. Pari kertaa kävimme hotellin buffet-ravintolassa ja Kulinaari -nimisessä a la carte -ravintolassa. Hotelli järjesti erilaisia teemailtoja ja katsoimme ikään kuin eräänlaiseksi velvollisuudeksemme osallistua yhteen sellaiseen. Ei todellakaan ollut valittamista niissä ruuissa. Tosin hinta oli aika paljon korkeampi kuin kylillä, mutta vastapainona oli homman helppous. Muutaman kymmenen metrin kävely bungalowilta ja oman hotellin mukava ja palveluhenkinen henkilökunta tarjoilemassa.

Sattui loman ajalle vielä toinenkin muis-

Sukuseurojen Keskusliiton kuulumisia

Sukuseurojen Keskusliitto ry (SSK) tekee yhteistyötä jäsenseurojensa kanssa monin eri tavoin. Liiton kevät- ja syyskokoukset ovat antoisia tapaamisia koulutuksen ja yhteisten kokemusten vaihdon merkeissä. Lisäksi liiton hallinto ja toimisto ovat seurojen käytettävissä koulutus- ja juhlatilaisuuksissa ja niiden suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä.

Myös Keskusliitossa on havaittu taloudellisesti haastavien aikojen vaikutus. Viime vuonna aloitettujen ja vielä jatkuvien korjaustoimenpiteiden ansiosta tilanne näyttää jo selvästi paremmalta ja jatkuvuus jäsenyhdistyksen toiminnallisten edellytysten mahdollistajana ja tukijana on turvattu.

Tällä hetkellä Keskusliiton jäseninä on yli 100 eri puolilla Suomea toimivaa sukuyhteisöä, joiden henkilöjäsenmäärä on 20 000–25 000 jäsenmaksuvelvollista. Jäsenseuroihin kuuluu myös runsaasti jäseniä, jotka on eri syistä vapautettu jäsenmaksuista, joten jäsenkukujen todellinen henkilömäärä on huomattavastikin suurempi.

Mukavia aktiviteetteja kiinnostuneille

Sukuseurojen Keskusliitto pyrkii myös aktiivisesti järjestämään jäsenistölleen mielenkiintoisia tapahtumia ja tilaisuuksia:

Matka Ruotsin ja Norjan suomalaismetsiin 28.8.–2.9.2015

Sukuviesti-lehti järjestää syksyllä 2015 retken Ruotsin ja Norjan suomalaismetsiin. Matkalla mukana asiantuntijoina ovat professori **Juha Pentikäinen** ja sukututkija **Jan Myhrvold** Norjasta. Vierailemme myös Ruotsin Sukututkimuspäivillä Nyköpingissä, missä tohtori **Kari-Matti Piilahti** luennoi suomalais-

sesta sukututkimuksesta. Saattaa erityisesti kiinnostaa henkilöitä, joilla jokin sukuhaara yltää Savon suuntaan.

Valtakunnalliset kotiseutupäivät

Tapahtuma järjestetään 6.–9. elokuuta Espoon Leppävaarassa. Kotiseutupäiviä vietetään teemalla Rakkaudesta kotiseutuun, jossa SSK on mukana teemalla ”Kotiseutujen Suomi on myös sukujen Suomi”.

Kuulutko sukuuni -tapahtuma

Tapahtuma järjestetään Vantaalla 10.–11. lokakuuta Ammattiopisto Varian Tennistien toimipisteessä (lähellä Hiekkaharjun asemaa), Tennistie 1, 001370 Vantaa. Tapahtumassa on lukuisia eri sukuja ympäri Suomen tiedottamassa toiminnastaan ja sukututkijoita kertomassa harrastuksestaan.

Tässä tilaisuudessa myös julkaistaan sukulutkilpailun tulokset. Tilaisuudessa toki myös palkitaan parhaat viestimet, ja siellä saattaa olla mielenkiintoistakin seurattavaa – tervemenoa!

Keskusliitto toimii jäsenistönsä edunvalvojana erilaisissa yhdistystoimintaan liittyvissä kysymyksissä. SSK on aktiivisesti mukana muiden alan toimijoiden kanssa mm. sukuseurojen verotuskäytäntöihin, tietosuojaan, tekijänoikeuksiin ja rekisteröintiin liittyvissä asioissa.

Katso tarkemmin www.suvut.fi/keskusliitto

Kimmo Tulkki

Koulutieni ja nuoruuteni

1970- ja 1980-luvun Kotkassa

Heikki Tulkin nuoruusmuistelmien ensimmäinen osa,
Lapsuuteni Kotkan Lankilassa, julkaistiin lehdessä numero 19/2013.

Ensimmäinen koulupäiväni oli 21.8.1972. Satoi. Minulla oli keltainen sadetakki päällä ja isä saattamassa. Siihen aikaan koulu alkoi syksyllä hieman myöhemmin kuin nykyisin. Vielä kaksi vuotta aiemmin ekaluokan aloittaneet kävivät ensimmäisen kouluvuotensa koulua myös lauantaisin. Aluksi kävin kansakoulua, mutta syksyn 1974 alusta Kotka siirtyi peruskoulujärjestelmään.

Kouluni, upouusi Aittakorven ala-aste, sijaitsi onneksi lähellä, ja ensimmäiset kaksi vuotta kuljin ns. tunnelitietä. Ei tarvinnut ylittää kaupunkiin vievä tie kuin kerran, eikä sillä tiellä ollut kova liikenne. Toisen autotien alta kulki sitten jalankulikutunneli.

Koulun piha oli asfalttia. Siellä leikittiin tyypillisiä lastenleikkejä, hypättiin ruutua, ja tytöt (jotkut pojatkin joskus) narua, oltiin hippaa, pelattiin pallopelejä ym. Välillä meno oli vähän rajumpakin: kaaduina kerran juostessani, ja juuri ostetut gabardiinihousut menivät polvista täysin rikki. Mutta pienet tällit eivät menoa hiljentäneet. Puset rappauset veivät myös ylös läheiselle metsäalueelle.

Sen ajan suosikkivaatteista muistan erityisesti samettihousut, hai-saappaat ja retukengät. Housujen lahkeet olivat pikemmin leveät kuin kepeät. Aika paljon pidettiin värikäitä vaatteita. Myös raidat ja pallokuviot olivat suosiossa. Miesten ja poikien hiukset olivat paljolti puolipitkää mallia. Pidin koulussa usein mummini eli äidinäitini tekemiä vaatteita, erityisesti hänen taidokkaasti neulomiaan villapaitoja. Nykyisestä lähes kertakäyttötyylistä poiketen vaatteet pidettiin loppuun asti, reiät vaatteissa ja jopa sukissa paikattiin.

Kotkan keskustassa oli kaksi merkittävää valokuvaamo: Kuva-Seppo ja Kuvaamo Jutta. 10-vuotiskuvani otettiin Jutassa.

Varhaisiin kouluvuosiini mahtuu monia kohokohtia. Yksi niistä on "sijaisopettajana" toimiminen muulle luokalle 3. luokkamme englannin tunnilla. Englanninopettajani joutui lähtemään tunniltamme vartin verran ennen sen päättymistä, ja laittoi minut

vetämään Kapteeni käskee -leikkiä ("Simon says") englanniksi muulle luokalle. Tuosta 9-vuotias pikkupoika oli pitkään tosi otettu. Joka vuosi oli myös avoimien ovien päivä, johon vanhemmat oli kutsuttu seuraamaan opetusta. Aika vähän luokkaamme tuli "vieraita": samojen oppilaiden vanhemmat kävivät vuodesta toiseen, niiden joukossa aina äitini tai isäni. Erityisesti neljännen luokan avoimien ovien päivä on syöpynyt muistiini, sillä samana päivänä tapahtui koko maata järkyttänyt Lapuan patruunatehtaan räjähdys. Jokavuotiset raittiuskilpajoitukset ovat myös jääneet mieleeni.

Luokkaretkiä emme tehneet joka vuosi. Neljännen luokan lopussa odottamani luokkaretki Kouvolaan vaihtui suureen pettymykseen, kun sairastuin tuhkarokkoon aivan kouluvuoden lopussa, ja kesälomani alkoi odotettua aiemmin, valitettavasti sängyssä sairastaen. Muistan elävästi, miten meillä oli päivisin lakanat ikkunoissa valonarkaista tuhkarokkoista suojaamassa. Tulirokonkin sairastin toisella luokalla ollessani. Nykyään nuo kaksi taitavat olla aika harvinaisia. Viidennellä luokalla pääsin sitten mukaan luokkaretkelle, joka ei tosin suuntautunut kauemmaksi kuin Kotkan Santalahteen, jonne pyöräilimme.

Pyörällä liikuin muutenkin paljon. 1970-luvun puolivälin maissa noin kilomet-

Halusin vähän lisää vauhtia perinteisiin, hieman jäykkiin joulukuviimme jouluna 1976.

rin päähän kodistamme, Kotkan Sutelaan, kohosi Sokos-market, josta kotimme ruoka-ostokset ja myös jotkin muut ostokset tehtiin. Osittain käytiin myös hieman aiemmin Karhulan keskustan kupeessa toimintansa aloittaneessa Suomen toisessa Maxi-marketissa tai Aittakorvessa kauppias Leinon pitämässä kaupassa. Noihin pyöräilin usein isän kanssa ostoksille.

Alkuvuosina koulussa minua hävetti, koska olin ainoa luokallani, jonka kotona ei ollut puhelinta. Kerrostalomme vieressä oli puhelinkoppi, josta tehtiin sitten tärkeät puhelinoimit. Välillä käytiin myös soittamassa seinänaapurin luona. Toinen asia, joka minua hävetti tosi paljon alaluokilla, oli kotitalomme osoite: Kanasantie. Katuosoitteen perusteella väänsin ajoittain kotipaikkakuntani Kotkan nimen muuttoon Kot-kot.

Musiikkia kuuntelin ensimmäisistä kouluvuosistani lähtien paljon. Yhdeksänvuotiaana sain ensimmäisen levysoittimen. Se oli matkalevysoitin: kantana oli kaiutin, joka irrotettiin ensin varsinaisesta soittin-osasta. Varsinainen levylautanen oli sitten singlelevyn kokoinen – oli hieman hassun näköistä, kun LP-levyt menivät reunan yli. Ensimmäiset levyt olivat suomalaista iskelmämusiikkia, mutta teini-iässä maku vaihtui sitten enemmän kansainvälisiä huippuvirtauksia, sen ajan poppia ja rokkia, suosivaksi. Ensimmäinen levysoitin ja sen seuraaja olivat ahkerassa käytössä, joskus jopa niin ahkerassa, että sain vanhemiltani asiasta kommentteja.

Kuusivuotiaana syntymäpäivälahjaksi saamani kamera ei sen sijaan ollut kovassa käytössä. Kun vanhoja albumeja selaa, kuvien aiheet ovat enimmäkseen samoja: joulukuvat, jotkin tehty matkat, sukulaisien vierailut, välissä jokavuotinen luokkakuvakin. Joukossa on toki joitakin harvinaisia erityistapauksia. Näihin erityistapauksiin kuuluu mm. kerta, jolloin näin elämäni ensimmäistä kertaa livenä hirven. Hirviessukka oli aivan sekaisin, eksynyt Kotkan Lankilaan ihmisasutuksen keskelle.

Lähimetsä oli myös muutenkin ahkerassa käytössä kuin vain lasten leikkiareenana tai luonnon antamien hyödyntämiskohteenä. Monilla talon asukkailla oli metsän

puiden väliin pingotettu pyykkinaru, jonne kotona pesty nyrkkipyykki tai talomme pesutuvassa pulsaattorikoneella pestyt lakanat ja pyyhkeet ym. suuremmat pyykki viedtiin kuivamaan. Kotiini hankittiin ensimmäinen pesukone niinkin myöhään kuin vasta 1980-luvun alussa. Siihen asti äitini pesi suuren osan pyykistä käsin. Ensimmäinen väri-TV kotiimme hankittiin vasta lukioaikani, tarkalleen 1983, juuri ennen Helsingissä pidettyjä yleisurheilun MM-kisoja, kun vuosikymmenen verran palvellut edellinen, mustavalkoinen, oli rikkoutunut korjauskelvottomaksi.

Isäni täytti 50 vuotta kolmannella luokalla ollessani. Alkuvuosien kouluunmenovaikeudet olivat osaltani siihen mennessä jo kääntyneet pääläelleen. Vanhempani halusivat, että olisin poissa koulusta isäni merkkipäivänä. Asiasta käytiin pitkään sanasotaa, kun koulussa olisi mielestäni ollut jotakin tosi tärkeää kyseisenä päivänä. Vanhempani kuitenkin pitivät päänsä. Tuntuu, että tuolloin, 1970-luvulla, oli 50-vuotispäivällä paljon suurempi merkitys ja enemmän hohtoa kuin nykyään. Tämä muutama kuukausi sitten 50 vuotta täyttäneen näkökulmasta.

Minä ja junioriaikainen tanssiparini Minna Reiman kisaamassa tanssikilpailuissa Tampereella vuonna 1981.

Aittakorpeen rakennettiin 1977 squash-halli, johon kotoani oli ehkä 150 metriä matkaa. Kolme lankilalaista kaveriani alkoivat pelata, ja kaikki heistä nousivat 1980-luvulla Suomen rankinglistan 10 kärkeen, heistä **Pullin Marko** oli parhaimmillaan Suomen kakkospelaaja ja **Simolan Ari** korkeimmallaan kolmosena. Jostain syystä en itse koskaan kiinnostunut squashista: en ole tähän päivään mennessä pelannut sitä kertakaan. Tennis sen sijaan veti kovasti, ja sen harrastamisesta oli aluksi kova kädenväänö kotona, sillä vanhempani mielsivät lajin eliittilajiksi, jonka harrastaminen olisi kallista. Sitä se ei ollut. Kotkan verkkopalloseuran omalla kentällä, Meriniemessä, pelaaminen oli jäsenille täysin maksutonta, ja muilla kentillä pelaaminen maksoi muutaman markan. Kesäaika kuluikin 13-vuotiaasta aika tehokkaasti tennistä pelaten.

Aittakorven ala-aste oli rakennettu pieneksi, joten emme mahtuneet enää sinne kuudennella luokalla. Siirryimme kahden ja puolen kilometrin päähän Metsolan ala-asteelle, jonne luokallemme oli järjestetty bussikuljetus Jyrkilän busseilla. Nykypäivän säästöpolitiikan vallitessa ei noin lyhyttä koulumatkaa varten enää koulukyytiä varmastikaan järjestettäisi. Kun kyseessä olivat tilausajot, meitä kuljetettiin vieläpä Jyrkilän silloisilla hienoimmilla busseilla. Kouluna Metsolan ala-aste oli vanha ja mielestäni kolkko, iso monikerroksinen rakennus, joka oli ollut olemassa ymmärtääkseni jo sodan aikana. Erityisesti en Metsolan ala-asteen koulussa viihtynyt sen ankean olemuksen vuoksi.

Kuudes luokka meni kuitenkin onneksi nopeasti, ja oli aika mennä Langinkosken yläasteelle. Samassa rakennuksessa oli myös lukio, ja koulu sijaitsi saman kadun varrella kuin Metsolan ala-aste. Yläasteelle siirtyminen oli suuri muutos: samalle luokalle kansani ei tullut muita kuin kaksi muuta poikaa aiemmalta luokaltani. Tuttu ja turvallinen ala-asteen luokkani oli mennyt kokonaan hajalle. Alussa tuntui oudolta, että oli eri opettaja joka aineessa, mutta siihenkin totui. 1970-luvulla oli yläasteiden toimintaan lanseerattu kouluneuvostot, joissa oppilasjäsenillä oli vain puheoikeus. Istuin oman kou-

Saksalaisen "veljeni" Stefanin minusta Kotkassa syksyllä 1983 käydessään ottama valokuva.

luni kouluneuvostossa kaksi vuotta, ja vaikka koin siellä vaikeaksi vaikuttaa asioihin, oli se varmankin alkusysäys järjestötoiminnasta kiinnostumiseen.

Koulunkäynnin ohella yläasteaikani yksittäinen mieleen jäävä kokemus oli yläasteen taksvärkin vastuullisena järjestäjänä toimiminen yhdeksännellä luokalla. Muistaakseni vastuu lankesi kontolleni juuri kouluneuvoston oppilasjäsenyyden vuoksi. En enää muista, mikä oli sen vuotinen hyväntekeväisyyskohde. Apunani toiminut vapaaehtoisten tiimi oli todella tehokas. Otimme yhteyttä moniin työnantajiin, ja saimme hankituksi työpaikan taksvärkipäiväksi kaikille halukkaille, jotka eivät olleet siinä itse onnistuneet. Opettavinta kokemuksessa oli se, että hyvin yhdessä toimiva tiimi saa loistavia tuloksia aikaan.

Yläasteikäisenä rupesin liikkumaan kuuden kilometrin päässä sijaitsevassa Kotkan keskustassa. Minulla oli oma Jyrkilän viidenkymmenen matkan lippu, johon kusi

teki lippupihdeillä reiän aina kunkin matkan osalta. Kaupungissa vakiokäyntipaikkoihini kuuluivat Kotkan kirjakauppa ja Kirja-Kotka. Leveälahkeiset samettihousut olivat vaihtuneet tiukkoihin farkkuihin, jotka ostin aina Keskuskadulla sijainneesta California-nimisestä farkkuliikkeestä.

Siihen aikaan eri pankkeja riitti: Postipankki; Osuuspankki; PYP, Pohjoismaiden Yhdyspankki, josta tuli sittemmin, SYP, Suomen Yhdyspankki; HOP, Helsingin osakepankki; KOP, Kansallis-Osake-Pankki; STS, Suomen Työväen Säästöpankki sekä Säästöpankki. Minulla on tili kaikissa mahdollisissa tarjolla olevissa konttoreissa. Ei yhdellä tilillä kovin kummoisesti rahaa ollut, mutta jotenkin tuntui kivalta, että oli niin monta pankkikirjaa ja säästölipasta. Keskustassa liikuin paljon myös Kotkan liikekeskuksessa. Sen aikaisista Liikekeskuksen liikkeistä mieleeni muistuvat erityisesti vaateliikkeet Mättö ja Kymen Asuste.

Liikekeskuksella eli Liitsillä oli myös muu tärkeä merkitys. Se oli viikonloppuisin säällä kuin säällä paikallisen nuorison kokoontumispaikka viidestätoista ikävuodesta ylöspäin. Ns. Liitsin lenkkiä kuljettiin kehässä ympäri, joko jalkaisin tai jotkut ajokortilliset autolla. Joukossa oli ajan tyylin mukaisesti niin diinareita, punkkareita kuin diskohileitä-

Kesällä 1983 eksyimme kurssikavereitteni kanssa Saksassa paikallisille juhannusjuhille (Sonnenwendfeier). Kuvassa minä ja kurssikaverini Mari läheisen Gasthausin portailla.

Intiaani valmiina penkkareihin helmikuussa 1984.

kin. Itse olin ehkä lähimpänä diinaria, vaikk'en selkeästi mitään väriä tunnustanutkaan. Vakiokysymys perjantaina koulussa oli: "Lähet siä tänään Liitsille?"

Vielä kuudennella luokalla minulla oli ollut tiukat kotiintuloajat, aikaisemmat kuin luokkakavereillani, mistä kävin tiukkaa usein sanasotaa vanhempieni kanssa etenkin viikonloppujen osalta. Vähitellen tullessani "liitsi-ikään" vanhempani kuitenkin antoivat periksi sillä edellytyksellä, että he tiesivät, missä olen ja mihin aikaan tulen kotiin. Ehdoton takaraja oli puoliyö, ei poikkeuksia. Kerran 17-vuotiaana sain vanhemmiltani todella kovat huudot tullessani kotiin vasta kahden aikaan yöllä. Olimme olleet yhden 20-vuotiaan kaverini, **Juhan**, luona, minä ja kolme muuta kaveriani. Oli kova lumisade, ja Juha lupasi heittää meidät kaikki kotiin autollaan. Auto vaan sattui juuttumaan lummeen auraamattomalla tiellä ja sammui liisäksi, ja yritimme joukolla saada työntämällä sitä liikkeelle. Lähistöllä ei ollut puhelinkioskia, ja kännykkäajan alku oli reilun kymmenen vuoden päässä. Lopulta auto kuitenkin lähti irti ja käynnistyi.

Kahdeksannen luokan jälkeen oli vuorossa rippikoulu, jonka kävin rippileirinä

Langinkosken ja Kotkan seurakuntien yhteisomistuksessa olevassa Ristiniemen kursikeskuksessa, keskellä luontoa. Rippileirin jälkeen aloin käydä seurakuntanuorten tilaisuuksissa, muun muassa Langinkosken seurakunnan kitarakerhossa, jossa yritin opetella soittamaan kitaraa. Parin vuoden yritykseksi se jäi, samoin kuin pianonsoitto, jota harjoittelin yläaste- ja lukioskoulun musiikkiluokassamme soitto-tuntien välissä.

1980-luvun alun seurakuntanuorten toiminta oli hyvin aktiivista. Kotkan ja Langinkosken seurakuntanuorten tilaisuuksissa kävivät pääosin samat nuoret. Toiminnassa aktiivisesti mukana oleminen vei minut myös isoseksi rippileiriäni seuranneina kahtena kesänä, 1981 ja 1982. Yhteensä olin noina kesinä isosena peräti seitsemällä leirillä. Jo hieman aiemmin olin viritellyt kilpatanssiharrastusta Kotkan Työväentalolla Hyrrien harjoituksissa, mikä herätti närää Kotkan seurakuntaan valitussa uudessa naispuolisessa nuorisonohjaajassa. Kyseinen henkilö leimasi minut suureksi syntiseksi, oli sitä mieltä, että kaikkeen tanssiin liittyy aina seksuaalisia ajatuksia. Hänen kanssaan käymäni muutaman pitkän väittelyn jälkeen päätin jättää seurakuntanuoret kokonaan taakse, vaikkakin sen aikainen junioritason kilpatanssivirtelmäni oli hiipunut jo vuotta aiemmin kolmen kilpailun jälkeen jatkuakseen vasta seniori-ikäisenä. Silloisella parillani ja minulla oli niin suuri pituusero, että yhdesä tanssiminen ei olisi ollut järkevää, minkä vuoksi olisin joutunut aloittamaan alusta uuden parin kanssa. Sitä en halunnut. Toisaalta myös lukio-opiskelu vei paljon aikaa, ja halusin keskittyä siihen huolella.

Lukiossa jatkoin samassa koulussa, jossa kävin yläasteenikin. Toivomani ainekoko-naisuus: pitkä matematiikka ja neljä kieltä – olisin halunnut aloittaa ranskan opiskelun – ei ollut mahdollista Langinkosken lukiossa, mutten halunnut vaihtaa koulua. Pitkästä fysiikasta ja kemiasta en ollut kiinnostunut, mutta luin ne sitten läpi, kun se oli käytännössä puolipakko koulussani. Tosin fysiikan ja kemian opettajamme, joka oli luokanvalvojamme, oli etenkin maanantaiaamuisin pahassa krapulassa, minkä vuoksi tuntien pidosta ei tullut

mitään. Usein hän nukkuikin pois krapulaan-sa opettajan pöytää vasten, ja me vietimme tuntimme katsoen videoita. Esimerkiksi vuoden 1982 Euroviisujen loppukilpailun osasimme varmaankin lopulta ulkoa.

Lukioluokkani oli poikavaltainen: ensimmäisellä luokalla meitä oli 28 poikaa ja seitsemän tyttöä. Toisen luokan alusta joukko oli supistunut 24:ään: joukossa 19 poikaa ja viisi tyttöä. Erityisesti lukioajoiltani on mieleeni jäänyt ilmaisutaito, joka oli lukiossamme valinnainen aine kuvaamataidon tai musiikin sijasta: koulumme noudatti siihen aikaan poikkeuksellista opetussuunnitelmaa viiden muun suomalaisen lukion ohella. Kahden ensimmäisen lukiovuoden ajan ilmaisutaidon opettajanamme oli Kotkan kaupunginteaterin näyttelijä **Matti Brandt**, joka sai meistä irti paljon enemmän, kuin mihin kukaan olisi koskaan uskonut pystyvänsä. Teimme paljon improvisaatioita sekä joskus myös pienmuo-toista esiintymiskeikkaa koulun ulkopuolella.

Mieleeni ovat jääneet myös liikuntatunnit. Pakollisia testikertoja lukuun ottamatta meillä oli täysi vapaus tehdä lukion liikuntatunneilla, mitä halusimme. Lähdimme aina, kun mahdollista, luokkakaverini **Tuomon** kanssa lenkille: juoksimme niin kauan aikaa kun koulusta oli meihin näköyhteys, minkä jälkeen juoksu vaihtui kävelyksi aina siihen asti, kun lähenimme koulua. Tuomo kuului kahden muun kaverin kanssa ydinkaveriryhmääni, jonka kesken vietimme nelistään välitunnit, enimmäkseen oleilimme lukiomme uudessa lukusalissa. Abiluokalla lintsasimme välillä, jos tiesimme etukäteen, että tulee sijainen.

Ennen yläasteen loppua en ollut juuri-kaan matkustellut, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Elämäni oli pyörinyt lähes yksinomaan Kotkassa. Kesällä 1981 tilanne muuttui: pääsin ensimmäistä kertaa ulkomaille ilman vanhempiani, EF:n kielikurssille kuukaudeksi. Tuolloin 16-vuotiaana lensin myös ensimmäistä kertaa. Isäni saattoi minut Helsinki-Vantaalle, joka oli tuohon aikaan pieni: viisi ulkomaan ja neljä kotimaan porttia. Kauppoja taisi olla lähtöhallissa peräti kaksin kappalein. Jännitti lähteä, varsinkin eronhetki oli vaikea, mutta kuukausi ilman vanhempia vieraassa maassa oli itse-

näistymistä edesauttava kokemus. Abivuot-ta edeltävän kesän vietinkin sitten lähes täysin ulkomailla: ensin kuukauden Saksassa ja heti perään kuukauden Englannissa.

Ennen kuin ehti huomatakaan, lukio oli edennyt penkkareihin ja kirjoituksiin. Penkkareitten pukeutumisteemanamme olivat sarjakuvat. Itse esiinnyin intiaanina, puvussa, joka oli lähes kokonaan isäni ompelema. Luokanvalvojamme sai jostain kumman syystä luokaltamme tyynyn penkkarilahjaksi. Kirjoitusten päätyttyä meillä abeilla oli sitten mahdollisuus käydä koululla syömässä luku-kauden loppuun, ja teimme niin noin kymmenen hengen suuruisen poikajengin kanssa käytännössä joka päivä koko loppukevään. Sen kevään olimme aika kiinteä joukko.

Kevään jälkeen tiemme kuitenkin erkanivat, ja yhteydenpito jäi vähiin. Tulin lak-kiaisista kotiin aamuyöllä kello viiden aikaan samalla taksilla Lankilassa asuvan luokkakaverini **Maurin** kanssa. Neljä tuntia myöhemmin olin jo matkalla kohti Helsinkiä, ensin kesätöihin Servi-Systemsin suursiivousryhmään siivoamaan. Syksyllä 1984 alkaneeet opiskelut Helsingin yliopistossa veivät minut sitten pysyvästi Helsinkiin.

*Teksti Heikki Tulkki
Kuvat Heikin albumista*

Tuore ylioppilas lakkiaispäivänään 31.5.1984 – päivää ennen muuttoa Helsinkiin.

Janne Tulkki 40 v.

Haastattelu tehtiin Vuosaassa 2.4.2015

Tein sinusta jutun tähän samaan lehteen 15 vuotta sitten. Vuosia on vierähtänyt. Mitä sinulle nyt kuuluu?

– Välillä kuuluu hyvää välillä huonoa. Tuntuu, että elän parhaillaan aikuisen miehen elämänmurrosta. Taas seison tienristeyksessä.

Palataan vielä vuosisadan vaihteeseen eli jutunteon jälkeiseen aikaan. Sait loppuvuodesta 1999 Vuoden Miestulokkaan Emma-palkinnon. Voitit viimeisen Syksyn sävel-kisan vuonna 2001 kappaleella ”Yksinäinen pitkä tie”. Millaisia muistoja näistä?

– Jos totta puhutaan, niin en muista noista ajoista juuri mitään. Minulla oli 28 keikkaa kuukaudessa. Olen yrittäjähenkinen ja haluan tehdä kaiken parhaiten ja täysillä. Siinä nähdään menee aivan poikki.

Olet tehnyt keikkamuusikon työtä melkein 25 vuotta (aloitit 16-vuotiaana). Se on ollut varmasti kova koulu. Minkälaisia vaiheita siihen on sisältynyt?

– Aloitin soitto-oppilaana klarinetin soiton. 30-vuotiaana opettelin soittamaan saksofonia. Muusikon elämä on jatkuvaa opiskelua. Koskaan ei ole valmis, vaan työtä pitää tehdä jatkuvasti nöyrästi.

Toimit jossain vaiheessa myös rekkakuskina. Liittyikö se jotenkin työtilanteeseesi?

– Kyllä liittyi. Syksyllä 2008 oli todella huono työtilanne. Se ei ollut huono pelkästään minulla, vaan muillakin. Esimerkiksi erään hyvin nimekkään laulajan konserttiin osti lipun vain viisi henkilöä. Minulla oli keikkoja vain 1-2 kuukaudessa. Tein tuolloin 100 000 euron tappiot. En välttämättä halunnut rekkakuskiksi, mutta jotain työtä piti tehdä. Rekkakuskin työ on tosi raskasta. Kerran minulle sattui, että kotiin palatessa olin tankkaamassa autoa – ja nukahdin siihen.

Teet jatkuvasti tanssipaikkakeikkoja. Paljonko näitä keikkoja sinulle nykyisin vuodessa keskimäärin kertyy? Onko muita esiintymisiä?

– Keikkoja on noin 10 kuukaudessa. Enemminkin saisi olla. Esiinnyn yksin kitaran kanssa ja duona kitaristin kanssa. Kaikkein uusimmasa kokoonpanossa meitä on 4 henkilöä.

*Orkesterisi on ”Tulinen sydän”. Siihen kuuluvat: **Arsi Muikku** (basso ja laulu), **Jouni Nieminen** (kosketinsoittimet ja laulu), **Pertti Kreivilä** (rummut) ja **Eero Kortesoja** (kitara). Itse soitat kitaraa ja laulat. Soitatko keikoilla muita soittimia? Kauanko olette tässä kokoonpanossa keikkailleet yhdessä?*

– Arsi on soittanut orkesterissa 15 vuotta, Pertti 8-9-vuotta, Eero ja Jouni noin vuoden. Soitan myös saksofonia.

Olet tehnyt konserttikiertueita. Milloin ja minkä nimisiä?

– Vuonna 2000 teimme kiertueen nimeltä ”Sisältä kultaa”, vuonna 2003 ”Janne Tulkki Valkokankaalla”, vuonna 2008 ”Elämää Tulkiten” ja kesällä 2012 kiertelimme orkesterin kanssa eri kaupunkien kesäteattereita **Tapio Rautavaaran** musiikin merkeissä.

Teit vuonna 2013 kiertueen hoivakoteihin yhdessä säestäjä Mika Rämän kanssa. Tämähän on todella mukava ajatus. Mitä tuo kiertue antoi sinulle?

Musiikki voi olla viimeinen stimuloiva asia esimerkiksi muistisairaille. He muistavat lauluja, ja heidän koko siitä päivästä saattaa tulla ”hyvä päivä”.

Kiersimme vuoden aikana yli sata hoivakotia. Lauloin Tapsa Rautavaaran lauluja. Välillä lauloin omia laulujani, jotka myös tunnettiin. Kiertue oli mielenkiintoinen, ja

jouduimme monenlaisiin tilanteisiin. Kerrankin olimme paikassa, jossa erään pappan oletettiin kuolevan seuraavana yönä. Hän ei voinut tulla muiden mukana seuraamaan esitystämme. Hän ei myöskään halunnut pappia luokseen vaan kysyi, voisiko se poika tulla laulamaan hänelle. Mietin ankarasti, mitä voin laulaa kuolevalle? Lauloin hänelle laulun ”Kulkuri ja joutsen”. Se ei ollut helppoa – piti vähän nieleskellä. Kun lähdimme paluumatkalle, ei kumpikaan meistä sanonut sanaakaan puoleentoista tuntiin.

Vuoden 2010 syksyllä teit levytyssopimuksen Sony Musicin kanssa. Single ”Koti kultainen” julkaistiin maaliskuussa 2011. Vuonna 2012 teit levyllisen Tapio Rautavaaran musiikkia ”Toiset on luotuja kulkemaan”. Mitä miettiä herättää: Tapsa Rautavaara ja sinä?

– Olen miettinyt paljon **Olavi Virtaa** ja Tapio Rautavaaraa. Olavi Virta oli aikanaan tähti. Rautavaara taas on hahmona lähempänä minua. Meillä on sama ääniala, ja hänen laulunsa sopivat minulle hyvin. Pidän Tapsasta ja ihailen häntä ihmisenä sekä hyvine että huonoine puolineen. Hän osasi säilyttää ihmisyyden ja vaatimattomuuden.

Vuoden 2014 alussa julkaistiin uusi single ”Risaiset tossut ja särkynyt sydän”. Sinulta on tähän mennessä ilmestynyt 11 albumia. Onko suunnitelmissasi ja milloin tehdä uusi albumi?

– Uusi single tulee parin viikon päästä ulos. Se on nimeltään ”Anna jotain mihin

luottaa”. Olen kirjoittanut siihen suomenkieliset sanat. Alkuperäiset englanninkieliset sanat ovat **Sami Aurasen** tekemät. Albumiakin kyllä jatkuvasti suunnitellaan, mutta tarkempaa ajankohtaa en osaa sanoa.

Viisitoista vuotta sitten puhuttiin myös yksityiselämän ja julkisuuden asioista. Sanoit silloin, että aiot esiintyä julkisuudessa vain työhösi liittyvissä asioissa, ja että et halua yksityiselämäsi julkisuuteen. Halusit, että sinut tunnetaan ennen kaikkea laulajana. Tämä ei ole helppo asia, etkä ole tainnut tässä ihan aina sataprosenttisesti onnistua? Mitä miettiä tästä?

– Tiedotusvälineitä ei kiinnosta uusi levy tai jokin muu musiikkiin liittyvä juttu. Vain erot ja muut skandaalit kiinnostavat. Itse olen halunnut aina välttää julkisuudessa asioita, jotka ovat musiikin ulkopuolella.

Kerro perheestäsi ja lapsistasi.

– Kuten alussa sanoin, elän jälleen eräänlaista murrosvaihetta. Olen ollut aikaisemmin naimisissa kaksi kertaa. Ensimmäisestä avioliitosta minulla on 15-vuotias poika **Tatu** ja toisesta 7-vuotias tytär **Moona**. Asun nykyisin Läyliäisissä, ja olen eroamassa nykyisestä vaimostani **Marjosta**. Meillä ei ole yhteisiä lapsia.

Viisitoista vuotta sitten sanoit, että on liian vähän aikaa ja rauhaa oman musiikin tekemiseen, sanoittamiseen ja säveltämiseen. Onko tilanne edelleen samanlainen?

– Nyt minulla on enemmän aikaa keskittyä musiikin tekemiseen ja rentoutumiseen. Aikaisemmin mainitsinkin jo esimerkkinä tuon kohta ilmestyvän singlen sanoituksen.

Täytät tänä vuonna kesäkuussa 40 vuotta. Miltä se tuntuu ja millaisia tulevaisuuden suunnitelmia sinulla on?

– Neljäkymmentä vuotta tuntuu oikein hyvältä. Musiikillisesti minulla menee ihan hienosti. Parhaillaan on tulossa jotain täysin uutta. Uusimme ohjelmistoa ja kulumatonta uudella neljän hengen kokoonpanolla. Siihen kuuluu rumpali, basisti ja kitaristi. Itse laulan ja soitan kosketinsoittimia, kitaraa ja puhaltimia. Tällainen pienempi kokoonpano

mahdollistaa paremmin pääsyn soittamaan 200-300 paikkaisiin ravintoloihin. Ensimmäinen keikkamme on Läyliäisissä toukokuun 29. päivänä.

Teksti ja kuvat
Jaakko Liukkonen

JANNE TULKKI

- ”Sinisen taivaan sateenkaari” -single, 1998.
- Jannen uran läpimurto 1998, toinen sija Syksyn sävel -kisassa kappaleella ”Kulkurin kuu”.
- Vuonna 1999 julkaistiin esikoisalbumi ”Janne Tulkki”, – tällä hetkellä levyä on myyty jo yli 96 000 kpl.
- 1999 Vuoden Miestulokkaan Emma-palkinto.
- 2001 1. sija Syksyn sävel -kisasta: Kappaleena oli ”Yksinäinen pitkä tie”.
- 2011 ”Koti kultainen” -single
- 2012 ”Toiset on luotu kulkemaan”. Tapio Rautavaaran lauluja.
- 2013 ”Risaiset tossut ja särkynyt sydän” -single
- 2015 ”Anna jotain johon luottaa” -single

Albumit

- **Janne Tulkki** (1999) kultalevy, platina levy, tuplaplatina
- **Tähtitaivaan tuhat kynttilää** (1999) kultalevy
- **Sisältä kultaa** (2000) kultalevy, platinal levy
- **Tulinen sydän** (2001) kultalevy, platinal levy
- **Unten erämaa** (2002)
- **Kaikkeni oot** (2004)
- **Tarinoita** (2005)
- **Viimeinen satama** (2007)
- **Graniittia** (2009)
- **Vieläkö muistat** (2011)
- **Janne Tulkki – Toiset on luotuja kulkemaan – Tapio Rautavaara-tribuutti** (2012)

Kokoelmat

- **Suomihuiput** (2003)
- **Parhaat** (2005)

Kohtaaminen

Kohtaamme unessa yhä harvemmin. Kymmeniä vuosia sitten oli kanssakäymisemme tiheämpää. Useana yönä vierailit luonani.

Uudessa kodissasi sinulla on edelleen yli polvien ulottuva musta leninki ja tukkasi on nutturalla. Jaloissasi on vanhat kalossit, sillä ethän voi käyttää kenkiä kehräsluitten avohaavojen takia.

Muistoissani olet päivittäin. Lapsuudessani kuljimme usein yhdessä ja sinä opetit minut tuntemaan tulevaisuuteni tärkeitä tekoja. Milloin tutkimme luontoa ja toisinaan kerroit asioita menneisyydestä. Näin annoit sysäyksen pienelle lapselle tiedonjanoon vanhoihin tapahtumiin.

Kuuntelin tarkkaavaisena kertomuksiasi omasta lapsuudestasi lähtien. Paljon kaukaisempiäkin tapahtumia tiesit. Arvaan sinunkin kuunnelleen vanhojen tarinoita iltaisin pöretulen valon hämäryydessä. Hyvän muistisi ansiosta säilytit asiatiedot, ja nyt minä puolestani kirjaan niitä jälkeläisilleni. Arvoituksiksi jää tarinoitteni säilyvyys.

Kerroit koulusta 1800-luvulta. Koulumatkasi oli suuntaansa kahdeksan kilometriä. Sen sinä kuljit päivittäin. Silloin kaikilla oli maata viistävä hameet, ei housuja lainkaan. Luokan paras oppilas istui määrätyspöytä pulpetissa ja se oli sinun hallussasi koko kouluajan. Osasit kertoa ulkomuistista Väinö Stolin tarinat, Katekismuksen sekä

paljon muuta.

Tulevan miehesi kosiomatka puhemiehen kanssa on myös mielenkiintoinen. Veljesi maamieskoulukaveri kiinnostui sinusta ja tuli kosimaan komeasti uljaan hevosen vetämillä vaunuilla. Tästä tapahtumasta on tulossa erillinen tallete.

Koin sinun ja siskosi kanssa sota-aikana vieläkin uniini tulevan pelottavan tapauksen. Olimme menossa metsässä polkua pitkin suolle lakkoja poimimaan, kun tati kuuli risujen katkeamisen äänen. Nyt nopeasti kohdallamme olevan suuren kiven taakse piiloon. On oltava hiljaa, ei saa minkäänlaista ääntä päästää. Kohta askeleet lähenevät, ja näemme ohi menneen piippalakkisen miehen pyssy kädessä etenevän juuri kulke-
maamme polkua pitkin kohti asutusta. Myöhemmin kuulimme surmatun pitäjässä joitakin ihmisiä. Olikohan meidän kohtaamamme ollut asialla? Pelon jälkeen tuli voimakas vapina kaikille ja kohta hysterinen nauru. Suuta makeus ei silti saavuttanut.

Olet unessa sieltä uudesta olotilastasi käynyt kertomassa minulle paljon tulevia asioita. Makustelen niitä kielelläni ja tunnen makeuden sekä toisinaan karvasveden ikimuistaisen maun.

Reetta Väänänen
Syksy 2014

Onnellinen Mies

Onnellinen Mies astelee kesäisenä iltana kohti kotiaan. Hän hymyilee vastaantuleville tuttavilleen ja tervehtii iloisesti. Edellisenä päivänä Mies oli saanut kutsun suureen televisioitavaan tilaisuuteen, jossa hän olisi yksi oman lajinsa voittajaehdokkaista.

Mies aprikoi mahdollisuuksiaan voitta-

jaksi pääsemiseen. Omasta mielestään hänellä on paljon meriittiä. Saisi Vaimokin huomata, kuinka väärässä hän on ollut ainaisiaan nuhteita ladellessaan. Mies näkee jo silmissään palkinnon julistamisen jälkeen luokseen ryntäävän toimittajien joukon valokuvaajineen, sekä seuraavan päivän lehdissä

olevat kirjoitukset hänen ansiokkaista savutuksistaan.

Askeleet kotia lähestyessä hidastuvat, ja arkaillen Mies avaa kodin oven. Missä sinä olet viipynyt? Vie matot kopisteltavaksi. Imuroi sitten lattiat. Laita tiskit koneeseen. Näillä sanoilla Vaimo toivottaa Miehen tervetulleksi kotiin.

Arkaillen Mies kertoo olevansa lähdössä tärkeään tilaisuuteen ja tekevänsä työt palatuaan. Nyt Vaimo saa tuulta purjeisiinsa ja antaa tulla suustaan ulos kaiken mieleensä kerääntyneen painolastin.

Aina sinä olet menossa johonkin turhaan tilaisuuteen.

En ihan eilen ole tavannut tuollaista vätyä. Miten minä olenkin saanut ristikseni Miehen, joka aina, jos ei jonnekin tapaamiseen mene, niin sitten lojuu sohvalla televisiota katsoen.

Koittaa palkintojenjakotilaisuus. Mies istuu arvokkaana ehdokkaiden joukossa. Hänen kätensä hikoavat ja sydämensä syke kiihtyy, kun hänen alansa ehdokkaiden nimet julistetaan. Viimein Juontaja sanoo voittajan nimen, ja Mies on kuin onkin paras kaikista. Hän nousee istuimeltaan ja kumartele oikealle ja vasemmalle ja lähtee esiintymislavalle, ja sieltä vielä kumartelut jatkuvat. Palkinnonjakaja saa suudelman poskelleen ennen kuin Mies astuu mikrofonin luo.

Mies nostaa pokaalin korkealle ja aloittaa kiitospuheen. Kiitän palkintoraatia, joka on valintaani osallistunut, kiitän kaikkia tukijoitani, kiitän ystäviäni ja sitten tärkein kiitos, jonka osoitan rakkaalle vaimolleni. Hän on ollut tukenani kaikki nämä vuodet. Sekä vielä kiitos lapsilleni Matille ja Maijalle. Isi rakastaa teitä.

Reetta Väänänen
Kevät 2015

Nykymies – Erimies

Muuttuvassa maailmassa
Ihmeitä on monia
Kovan kohtalon on kokenut mies
Löytynyt on vallanäkertaja kukaties

Vallankahvaan tarttunut on nainen
Tuo siro, hento, suloinen
Ovelasti pikkuhiljaa
Huomaamatta aivan

Korvaan kuiskii sulosanoja
Saa miehen hurmioon
Jaetaanko kotityöt
Palkaksi saat ihanuuden yöt

Mies juoksujalkaa kotiin kiiruhtaa
On edessä kotityöt
Vaimo tietsikan ääressä istuu
Olotilan ihanuudesta ystävälle kertoilee

Ajallaan herää mies
Viekö tie tämä turmioon
Tiedustelee vaimolta
Tasa-arvon jatkuvuutta

Etkö tiedä puolisoni
Ei ole enää eritöitä
Nyt molemmat taitaa kaikki työt
Tämä tasa-arvoa on

Tässä sulle vaimo kulta
Vasara ja naulat
Kiipeäminen käyhän sulta
Irronnut on räystäslaudat

Syksy 2014

Reetta Väänänen

Namibian "Kuoleman laaksossa" on nimensä mukaisesti kuolemanhiljaista.

Kuva Hannele Tulkki

Yhteinen uhkamme – ilmastonmuutos

Ilmastonmuutokselle lienee tyypillistä luoda uusia uhkakuvia. Ne vahvistavat erilaisia ryhmäidentiteettejä, ja niiden kautta voi, ainakin yrittää, luoda suojautumisstrategioita. Toisinaan käytämme paljonkin energiaa sellaisten uhkakuvien luomiseen, joilla ei ole minkäänlaista tekemistä oman selviytymisemme kanssa. Valitettavan vähän käytämme aikaamme sellaisten uhkakuvien näkemiseen, jotka ovat jo täällä.

Ilmastonmuutos ei ole enää uhakuva, vaan varsin pysyvä osa yhteistä todellisuuttamme. Maapallon ilmakehä on lämmennyt tähän mennessä 0,8 asteella, ja mikäli tahti pysyy samana, vuoteen 2100 mennessä se on lämmennyt jo neljällä asteella. Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

Kylmässä Pohjolassa pieni ilmastonlämpeneminen voisi piristää suomalaista kansaa, mutta lisääntyvät myrskyt, kuivuuden lisääntyminen jo ennestään kuivilla alueilla, rankkasateiden kasvava ilmeneminen, jäätiköiden sulaminen ja merenpinnan nousu koskettavat koko ihmiskuntaa. Näillä tapahtumilla on myös seurauksia, joiden laajuutta emme voi tietää. Siksi ilmastonmuutokseen olisi hyvä varautua jo nyt.

Valtioiden hiekkalaatikolla

YK:n alaisilla ilmastoneuvotteluilla (UNFCCC) on pyritty löytämään ratkaisu valtioiden rajojen ylittävään ongelmaan 1990-luvulta lähtien. Tai itse asiassa tiedemaailma on jo

Virolahti, 7.12.2013. Lunta maassa, mutta se sulii pois jouluun mennessä.

Helsinki, Vuosaari 5.1.2014. Golfia pelattiin tammikuussa.

löytänyt ratkaisun, mutta valtiot eivät tahdo löytää keinoa sen toteuttamiseen, sillä kukaan ei halua luopua omista eduistaan. Sekin lienee tyypillistä yhteiselle nimittäjällemme Homo Sapiensille.

Ollessani Suomen nuorten ilmastodelegaattina osana Suomen delegaatiota kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa vuonna 2013, sain todistaa tämän ilmiön omin silmin. Suuren budjetin konferenssissa aika kului lähinnä vaikeiden maiden, kuten Saudi-Arabian ja Kiinan yhteistyöhaluttomuuteen. Silti tällaisen foorumin olemassaolo on tärkeää, sillä se on ainut laatuaan, joka ottaa huomioon kaikki maailman maat.

Ilmastonmuutos näkyy jo nyt

Kun puhutaan ilmastonmuutoksen seurauksista, jää usein huomiotta se, että sillä on jo vaikutusta monien elämään. Eniten ilmastonmuutoksesta kärsivät kehitysmaiden ihmiset, sillä he asuvat ekologisesti herkällä alueella, joiden toimeentulo perustuu suurelta osin luonnonvarojen hyödyntämiseen. Täten myös ilmastopakolaisuus lisääntyy nimenomaan kehitysmaissa. Tästä huolimatta kehitysmailla on harvoin sananvaltaa siitä, kuinka ilmastonmuutokseen vastataan, vaikka niillä on ollut pienin rooli sen synnyttämisessä.

Vuoden 2014 loppupuolella eteläinen Afrikka kärsi sadekauden viivästyisestä. Maailman köyhimmäksi luokitellussa valtios-

Sauvo, Karuna 11.1.2014. Talven toinen ensilumi. Näkymä Karunan kirkolta merelle.

Helsinki, Vuosaari 24.1.2014. Vähän lunta ja pientä pakkasta. Kaasuvoimalan savu.

*Helsinki, Vuosaari, Skatanniemi 13.1.2014.
Meri alkaa jäätä.*

sa, Malawissa, kahden kuukauden viivästys sateissa näkyvissä tulevaisuuden lisäntymisessä. Malawin kaltaisella valtiolla on kuitenkin paljon muitakin sosio-ekonomisia haasteita, joihin vastata ja valittavan vähän välineitä toimia.

Sitä vastoin teollisuusmailla, joilla olisi mahdollisuus vaikuttaa suureen globaaliin haasteeseen, näyttää olevan samalla eniten haluttomuutta toimia asian eteen. Ilmastoneuvotteluissa usein voimavarat kuluvatkin historiallisten päästöjen puimisessa, jolla ei tulevaisuuden ratkaisun kannalta ole enää edes merkitystä – tärkeintä olisi vain toimia. Ilmastomuutosta ei voida enää pysäyttää, mutta sitä voidaan hidastaa ja siihen voidaan varautua.

Mahdottomasta mahdollinen?

Hyviäkin kehityskulkuja on tapahtunut. Kiina on tehnyt yllättävän paljon töitä päästöjensä vähentämisessä, vaikkei kansainvälisellä areenalla olekaan ollut kovin kiinnostunut ratkaisujen löytämisestä. Samoin hiljattain Yhdysvaltain presidentti **Barack Obama** nosti ilmastomuutoksen maailman suurimmaksi yksittäiseksi uhaksi. Oli jo aikakin, maaliskuu oli maapallon mitatun historian lämpimin. On kuitenkin suuri vaara, että puheen tasolta ei kuitenkaan siirrytä kunnianhimoisiin tekoihin. Tätä tullaan mittaamaan vuonna 2015 Pariisissa, jossa uuden ilmastopimuksen olisi määrä syntyä.

Loppujen lopuksi asenteella on eniten

*Helsinki, Vuosaari, Aurinkolahti 26.2.2014
Lumen puutteessa täytyi hiihtää jäällä.*

merkitystä. Jos todella välittää tulevista sukupolvista, se näkyy myös teoissa. Tällä hetkellä varsin selvästi näkyy ainakin se, että raha ratkaisee. Ihmisluonnolle monet tyypilliset toimintamallit on kuitenkin kyetty historian varrella uudistamaan – ja haasteidenkin äärellä onnistumme toisinaan myös toimimaan yhteiseksi hyväksi. Tarvittaessa voimme tehdä jopa mahdottomasta mahdollisen, jos niin todella haluamme.

*Teksti Hannele Tulkki
Kuvat Jaakko Liukkonen*

*Kuusankoski 2.3.2014. Sellua maailmalle.
Kymijoki virtaa täysin sulana.*

Helsinki, Vuosaari 25.3.2014. Leskenlehti kukkii. Kottaraisia näkyi 7 kappaletta.

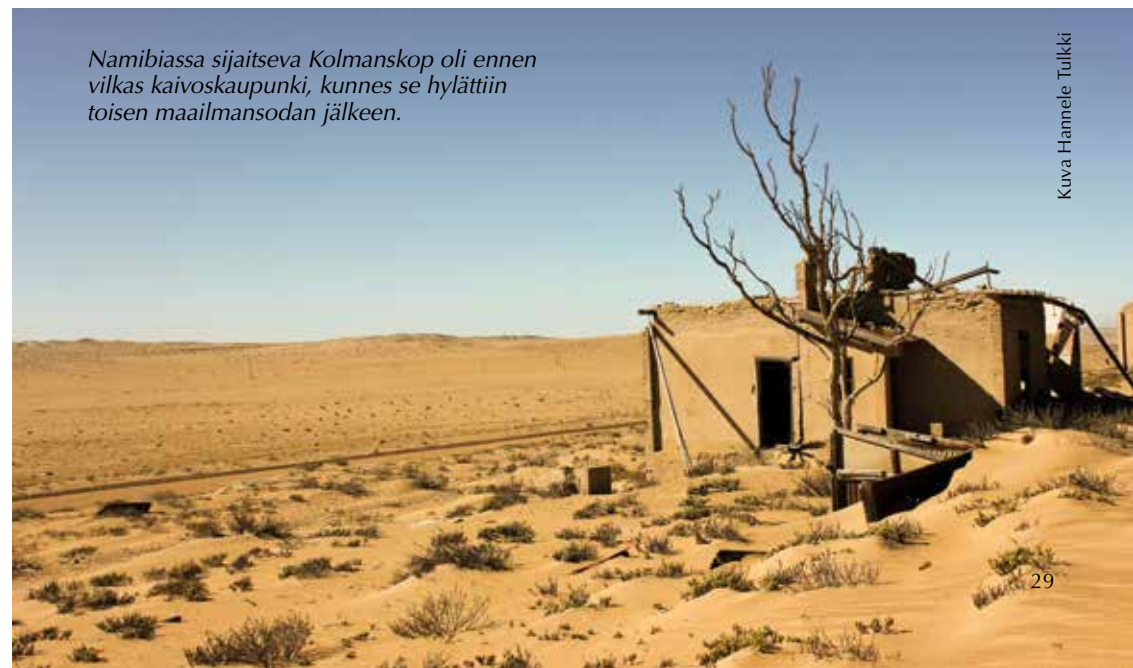

Virojoki 15.3.2014. Häivähdys talvea. Ilmatieteen laitos: "Tätä ei saa sanoa takatalveksi."

*Virolahti, Pyterlahti 17.4.2014.
Sinivuokot kukkivat.*

Namibiassa sijaitseva Kolmanskop oli ennen vilkas kaivoskaupunki, kunnes se hylättiin toisen maailmansodan jälkeen.

Kuva Hannele Tulkki

Automobiili? – Auto?

Ensimmäinen auto lapsuuden kodissani

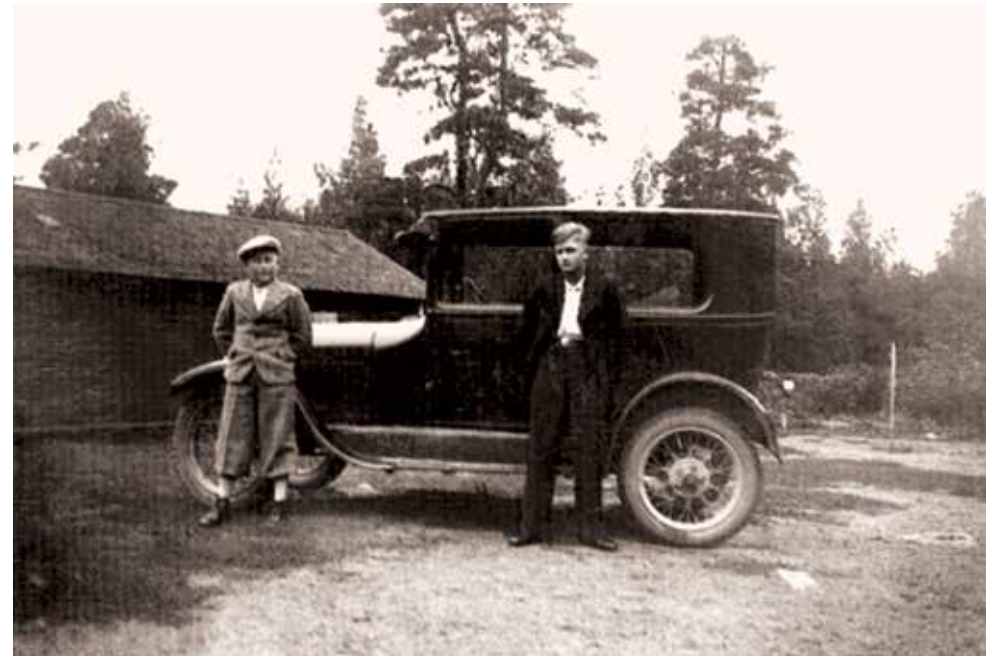
Arkisissa mietteissäni eräänä kauniina aamuna huomaan olevani kovasti kiinnostunut autoista. Syykin on selvä, pojistani toinen ilmoitti juuri puhelimesta vaihtaneensa autonsa uuteen. Minä itse olen aina ollut autohullu. Niitä on ollut elämäni varrella lähes 30 erilaista exemplaria, ja kaikki ne ovat vielä tuoreessa muistissa. Kun nyt olen taas ihastelemassa tekniikan huippuluomuksia, mieleeni hiipii värikäs omistamieni autojen kavalkadi, mutta ennen sitä – millainen oli se ensimmäinen auto lapsuuden kodissani?

Isäni oli hyvin perillä aikakauden trendeistä. Meillä oli kotona kaiken näköisiä vempaimia, joista jo aikaisemmin kerroin. Radiovastaanotin oli jo ennestään tuttu. Se oli kylän ainoa – ollut jo muutaman vuoden. Nyt häneen oli iskenyt autokärpänen. Lähimmät automyyjät olivat Mikkeliissä ja Kouvolassa. Viidakkorumpu oli tehnyt tehtävänsä ja pian alkoi tulla auto silloin tällöin tutustuttavaksi. Koeajaa ei voinut, kun ei ollut ajotaitoa siihen hätään – eikä siis ajokorttiakaan.

Mutta ei se mitään. Jokainen esittelijä otettiin kiinnostuneena vastaan. Me pojat olimme silmä tarkkana, olihan ala meille uusi ja tärkeä. Maantieltä avautuvasta lautaportista kääntyi pihaamme ainakin Chevrolet (Lettukka) Whippet, Willys Knight, Studebaker ja Chrysler -merkkisiä autoja. Automarkkinat olivat silloin 20-luvun alussa hyvin aluillaan, ja asiakas oli kuningas autokaupassa. Ja kyllä me pojat oltiinkin. Meidän asiantuntemuksemme hipoi jo ammattilaistasoa, ja saimme aikaan mahdollisimman monta koelenkkiä.

Äiti hymyi ulko-oven pielessä, kun näiltä koeajolenkeiltä tultiin – hänen rahoistaan tässä kai oli kyse. Niin sitten vain kävi, että jostakin syystä mikään niistä autoista – avoautoista hienoihin umpisedaneihin syystä tai toisesta ei sopinut isän piirustuksiin. Pahin kuume meni ohi. Eräänä päivänä vanhempaini matkustivat Mikkeliin, mukanaan oli myös enoni. Kuinka ollakaan, sillä reissulla he ostivat peräti kaksi autoa, kaksi Fordia. Meidän automme oli tyypiltään komeasti Ford Tudor Sedan ja enon Ford Touring Cabriolet. Autot olivat olleet esittelykäytössä, ylivuotisia maljeleja, mutta kun samalla oli kyseessä kahden auton kauppa, oli hintakin sopiva. Erikoisesti kun markkinoille oli tulossa sittemmin kuuluisa se A-malli. Nämä autot olivat vielä sitä vanhaa T-mallia. Joka tapauksessa, tihkuise-na toukokuun aamuna, jännittäen nukutun yön jälkeen, tuijotin silmät ymmyrkääsinä pihalle. Siellä se oli. Meidän automme. Tummansininen 2-ovinen umpiauto. Pian olimme sen ympärillä koko perhe – isä vähän taustalla arvostelujamme tarkkaillen.

Ja kyllä me todella arvostelimmekin. Meidän mielestä se oli todella hieno. Silloin vielä ei merkinnyt mitään sellaiset puutteellisuudet kuin normaali vaihteisto, iskunvaimentajien

Kuva Jukka T. Tulkin arkisto

T-Fordimme Virolahdella vuonna 1931, kuvassa August Tulkin (1891-1948) pojista Aarre ja Aapo.

puute, suuntavilkut, käsikäyttöiset tuulilasin pyyhkimet ja ainoana mittarina ampeerimittari. Sellaiset hienoudet tulivat kuvaan mukaan vasta myöhemmin. Ja ikään kuin kaupan ehtona oli mukana ajotaidon opettajan kuuluminen kauppaan.

Niinpä sitten meille tuli viikon ajaksi auto-kaupan puolesta mikkeliäinen autokoulun opettaja tehtävänä perehdyttää tulevaa autoilijaa liikennesääntöihin ja opettaa autoa ajamaan. Se viikko meni ja ajotaito tuli.

Me jännitimme, kun isän piti viedä opettaja Mäntyharjulle junaan. Matkalle kun mahtui vielä käsikäyttöinen Virransalmen lossi. Odotimme koulun portin pielessä ja ihmettelimme, osaisiko isä ajaa siitä sisään pihalle, kun se oli niin kapea. Hyvin sekin sitten onnistui ja huolestumme oli ohi.

Sitten seurasi katsastus ja insinööriajo. Ne tapahtuivat Jaalan kirkonkylässä, ja niiden onnistuttua tuli sitten ajokortti ja rekis-

teriot. Kovakantisia ruskean värisiä kirjasia. Siitäpä alkoi sen Fordin yli kymmenvuotinen työpäivä. Kilometrimittaria siinä ei ollut, mutta arvelimme sillä ajatun ainakin sadantuhannen kilometrin ajomatkan.

Hyväksi aluksi sille rakennettiin koulun pihamaalle laudoista talli suojaksi säitä ja aurinkoa vastaan. Ja niin se alkoi. Aluksi se oli opettelua. Tiet olivat vielä siihen aikaan kapeita, sorapintaisia maanteitä, hevosliikenteelle pääasiassa tarkoitettuja, eikä niitä talvisin edes aurattu. Liikennettä oli vähän, mutta vastaantulevat ajoneuvot olivat aina vaarallisia – varsinkin hevospelit. Hevoset eivät olleet vielä tottuneita kohtaamaan autoja, ja hyvin usein ne silloin pillastuivat.

Teiden pinnat olivat vielä siihen aikaan niin sileitä, ettei iskunvaimentajien puuttuminen ollut niin tärkeää. Siitä se ensimmäisen auton historia alkoi – nimenomaan se vuosikymmen oli auton teknisen kehityksen läpimurron aikaa. Meidän automme oli eh-

Yksityisajokortti numero 11 / v. 1938 on myönnetty August Tulkille 15. kesäkuuta.

dottomasti jo ostettaessa vanhentunut, mutta kukapa olisi tiennyt millainen mullistava keksintö auto ja sen tekninen kehitys ja läpimurto tavallisen ihmisen käyttöpeliksi tulisi olemaan.

Joka tapauksessa meidän Fordilla ajettiin arvioidemme mukaan lähes 100 000 kilometriä. Se oli paljon niillä huonokuntoisilla, kapeilla sorapintaisilla teillä. Isä joutui tahottomattaan taksikuskiksi, tosin ilman tariffimukaista korvausta. Siihen kuului kuljetuksia häihin ja hautajaisiin, synnytyslaitoksiin ja sianviinareseptien, isäntien ja emäntien lääkärireissuille. Auto toimi ambulanssina ja oli jopa kieltolakiajan poliisienkin käytössä takaa-ajotehtävissä. Mutta pääsääntöisesti se kuitenkin oli meidän perheemme auto jopa huvi- ja vierailuajossa.

Vuosien kuluessa katsastussäännöt täydentyivät ja lisääntyivät, auto oli varustettava uusilla lisälaitteilla, mm. oli hankittava jarruvalot. Samoin siihen hankittiin sähkökäyttöinen tuulilasin pyyhkijä käsikäyttöisen sijaan. Äänitorvi oli luku sinänsä. Vanha T-mallin torvi töräytti tarvittaessa möreän PÖÖP signaalin. Sekin tuli vähän kuin räkä kurkussa. Siihen aikaan äänisignaalin muoti oli kirkkaan rämäkkä "ÖYYÖ" pojan korvilla kuultuna. Kun se räkäkurkkusignaali oli tarpeeksi kaivellut mieltä, vaihdettiin autoon uusi torvi, ja se soi sellaisella voimalla, ettei ennen sellaista oltu autoissa kuultu, ja signaali oli "YRRRJÖÖÖ". Sen kanssa sattuiinkin sitten monia hauskoja tilanteita.

Kerran sattui naapurikylän kohdalla iso karjalauma tulemaan vastaan jyrkässä tien kaarteessa nuori tyttö paimenenaan. Karja seiso i kes kellä tietä, ja kellokas tuli suoraan auton eteen nostaen päänsä auton jäähdyt-

täjän päälle. Koko suma seiso i, eikä tytön yritykset pienen vitsan avulla auttaneet tilannetta. Sitten isä ajatteli uutta keinoa, ja kohta kajahti ilmoille valtava "YRRRJÖÖÖ".

Kellokas sananmukaisesti hyppäsi ilmaan, ja mahanalus jalkoja täynnä tädyt tissit uhkaavasti heiluen raivasi itsenä tienreunalle muiden eläinten seurassa. Myöhemmin todettiin, että nyt oli helpompi ohittaa edellä ajava hitaampi ajoneuvo kuin aikaisemmin – YRJÖ:llä oli enemmän vaikutusvaltaa kuin PÖÖP:llä. Autolla ajettiin lähes päivittäin – lähimatkoja päivän tarpeisiin, mutta ainoastaan kesäkelien tai muuten sopivien kelien aikana. Talvet se seiso i pukilla.

Eräänä kohtalokkaana keväällä se otettiin liian aikaisin käyttöön sillä seurauksella, että jäähdytysvesi jäät i halkaisten sylinterin kannen. Se aiheutti suuren remonttikustannuksen – tekevälle sattuu. Pisimmät ajomatkat olivat kesälomamatkat Virolahdelle – n. 180 km ja matkat lähikaupunkeihin, Mikke liin, Heinolaan ja Kouvolaan.

Erikoisen ulkonäkönsä vuoksi se tuli näillä paikkakunnilla tutuksi liikenteessä. Aika teki tehtävänsä. Uudet automallit yleistyivät tehden meidän Fordimme lähes museokamaksi. Kun sitten syksyn -39 YH:n aikana siviiliautoja otettiin talvisodan tarpeisiin, meidän autoamme ei sinne enää huolit tu. Palvellessani silloin Ilmasotakoulussa Kauhavalla sain sinne kenttäpostikirjeen nuoremalta veljeltäni – se Ford Tudor Sedanimme oli vaihdettu päittäin uuteen radiovastaanottimeen.

Aapo Tulkin (1921–2011) kirjoituksia Jukka T. Tulkin (Aapon poika) toimitamana.

Aapo Tulkki

Kuuden sukupolven kirjan päivitystä

Virolahden Tulkkien kuuden sukupolven kirjassa on 38 sukua, joista neljän kohdalla mainitaan suvun sammuneen. Äskettäin on selvinnyt, että Liisa Sipintytär Tulkin suku (1.5) ei olekaan sammunut. Liisa Huuholla oli taulussa mainitun Maria-tyttären lisäksi poika Aleksanteri ja toinen tytär Anna Sofia. Näillä kummallakin oli lapsia ja ainakin Aleksanterin Anton-pojan kohdalla suku jatkuu edelleen. Kahden suvun kohdalla mainitaan, ettei suvun jatkumista ole vielä voitu selvittää. Näistä toinen on Annastiina Pekantytär Jähin suku (9.2). Nyt on saatu selville tämänkin suvun olemassaolon jatkuvan.

Maria Antintytär Tulkin suvussa (2.1) on Maria Eliaantytär Tulkillle ja Matti Antinpoika Muukalle merkitty virheellisesti kolme lasta, Eemil, Alina ja Villiam. He eivät kuitenkaan kuulu sukuun, koska ovat Matti Muukan lapsia hänen edellisestä avioliitostaan.

Taneli Juhonpoika Tulkin suvussa (5.3) voi Aune Löfbergin nimen alle lisätä viivan osoittamaan, että hänellä on ainakin yksi lapsi.

Anna Tahvontytär Tulkin suvun (7.3) taulussa todetaan Otto Mikonpoika Tulkin kuu-

luvan sukuun 1.6 (Eerik Sipinpoika Tulkin suku). Siinä on jäänyt toteamatta, että hän kuuluu myös sukuun 5.4 (Juho Juhonpoika Tulkin suku).

Juho Tanelinpoika Jähin suvussa (10.2) on Selma Seppälälle lisätty puoliso Taneli Eerikinpoika Tohmo, myöh. Kivelä sekä heille lapset Paavo, Pentti Kalervo ja Martti, jolla lapsia.

Nämä päivitykset ovat otsikossa mainitun kirjan täydennettyyn ja tarkistettuun laitokseen.

Hannu Tulkki ja Liisa Ahonen

Serukset Viljo Tulkki ja Einar Liikkanen suvuista 1.6 ja 5.4

Viljo Tulkin isän vanhemmat ja Einar Liikkasen äidin vanhemmat olivat Juho Eerikinpoika Tulkki ja Juliaana Juhontytär Tulkki. Viljo Tulkki on Virolahden Tulkkien kuuden sukupolven kirjan tekijän Hannu Tulkin isä ja Einar Liikkanen kirjan toisen tekijän Liisa Ahosen äidinisä.

Pihlajan Typöt ja Liikkaset

LIISA AHONEN

TYPPÖJEN JA LIKKASTEN SUKUTAULUT

Menneenä kesänä ilmestyi sukukirja Typön ja Liikkasen sukujen vaiheista Virolahdella. Tutkimuksen on tehnyt **Liisa Ahonen** o.s. Liikkanen, joka on syntynyt Ylä-Pihlajassa ja muutti kuusikymmenluvun puolivälissä Helsinkiin.

Tarina alkaa Olavi Simonpoika Typön ja Marketta Laurintytären saapumisesta Ylä-Pihlajaan 1650-luvulla. Koska tiedossa ei ole mistä he sinne saapuivat, on luultavaa että Liisan tutkimukset jatkuvat edelleen. DNA-tutkimus ei ainakaan vielä ole ratkaisua asiaan tuonut. Yhteydet kalajokelaiseen Typön sukuun olisi myös mielenkiintoista selvittää.

Sukututkimuksen käytännestänsäädöistä johtuen tutkimuksessa ei mainita juurikaan alle 100-vuotiaiden tietoja, joten sukujen elossa olevien henkilöiden tietoja ei teoksessa montaa ole. Liisa odottelee mielenkiinnol-

la Virolahden 1900-luvun alun kirkonkirjojen digitointia. Varhaisemmat tiedot ovatkin kohtuullisen hyvin saatavilla, varsinkin kun hän tuli takavuosina hankkineeksi mikrofili-kortteja kohtuullisen määrän. Vehkalahden ja etenkin Haminan tietojen julkaiseminen olisi myös kiinnostavaa. Muuttoliike Haminan suuntaan alkoi 1800-luvulla ja jatkunee edelleen. Monien sukuun kuuluvien vaiheita voisi näin päästä selvittämään.

Tämän 302-sivuisen tutkimuksen aineiston keräämiseen on kulunut aikaa 16 vuotta. Liisalle näyttää käyneen samoin kuin useimmille sukututkijoille, antaa asialle pikkusormen ja huomaa sen vieneen koko käden. Tosin monia muitakin virolahtelaisia sukuja on tullut tutkituksi vuosien aikana. Useimmat syntyjään virolahtelaiset ovat sukua keskenään monin kerroin, monessa sukupolvessa, niin isien kuin äitienkin puolelta. Liisa ei ole

Tahvo Eerikinpoika ja Helena Kaapontytär Liikkanen o.s. Toikka.

Kuva Outi Mattilan kotitarkisto

Marja Eliaant. o.s. Heijari ja Heikki Ristonp. Liikkasen perhe v. 1911. Lapset vasemmalta: Elma (myöh. Väri), Armas, Väinö ja Uno. Lapsista Alina oli jo tuolloin vihitty Theodor Seesteen kanssa.

Kuva Pekka Liikkasen sekä myös Marjut Kivelän kotitarkisto

lähtenyt rajaamaan tutkimuksiaan maantieteellisesti eikä muutenkaan.

Typöjen ja Liikkasten lisäksi kirjassa on mm. seuraavia sukunimiä: Jähi, Haaja, Tulki, Seppälä, Heijari, Kirppu, Pitkänen, Paasi, Kattelus, Piispa, Haapala, Forsberg, Kiri, Paronen, Kouki, Simola, Kyötikki, Riihelä, Talsi, Hurttu, Kouki, Ääpäälä, Järvenkylä, Pelli, Kurkela, Raussi, Häkälä, Tinkanen, Kiiski, Tompuri, Syrjänen, Skippari, Sipilä, Seppä, Rytkö, Reinikkala, Puustelli, Puntti, Olli, Nopanen, Niemelä, Nakari, Mässeli, Mäkelä, Malmi, Luotsila, Lautamies, Lanu, Lahti, Kääriä, Koukila, Kotonen, Kotola, Koskela, Klami, Kivelä, Kenraali, Kankainen, Joukainen, Iivari, Ihalainen, Hämäläinen, Husu, Hostikka, Heikkilä, Harju, Hallikainen, Dufva, Byman, Byckling. Näistä ja monista muista sukunimistä koostuu kirjan 1053 perhettä. Henkilöitä kertyy lähes 8000.

Kirjaa on saatavana kylätupa Ronkulista Klamilasta ja tekijältä. Yhteydenotot osoitteella liisa.ahonen@kolumbus.fi tai puhelimella 050 367 6052.

Reino Ahonen

Edessä Anton Ristonp. Liikkanen ja vanhin tytär Hilma. Ylempänä Einar, Elsa (myöh. Harju) ja Hilda (myöh. Haaja).

Kuva Liisa Ahosen kotitarkisto

Metsäomenapuu

(*Malus Pumila*)

Omenan alkuperäalueeksi arvelaan Keski-Aasiaa: Kaukasusta, Intian Himalajaa, Pakistania ja Länsi-Kiinaa. Sieltä se kulkeutui kauppiaiden mukana silkkitietä sekä itään että länteen. Alma-Ataa alettiin pitää "omenoiden isänä". Tämä on yksi selitys sille, miksi omena levisi Länsi-Aasiasta kaikkialle maailmaan. Toisen olettamuksen mukaan aikana, jolloin Roomasta tuli Länsi-Euroopan suurvalta, kelttejä muutti kotiseuduiltaan Itä-Euroopasta Länsi- ja Etelä-Eurooppaan, Espanjaan, Galliaan ja Englantiin, tuoden omenan mukanaan.

Luonnonvaraisen metsäomenan hedelmä on erittäin parkkihappoinen, kitkerä ja syötäväksi kelpaamaton, mutta ansaitsee paikan maailman viljelykasvien historiassa, sillä se on syömäkelpoisen omenan esi-isä. Nykyisin omenalajikkeita on arviolta noin tuhatkunta. Omenaani liittyy paljon tarinoita. Ei kuitenkaan tiedetä, miksi omena on niin monien myyttien ja legendojen aihe. Omenan taloudellinen merkitys on kiistämätön.

Myyttejä ja legendoja

Raamatussa on kaikille tuttu tarina Eevan Adamille antamasta kultaista hedelmästä Edenin puutarhassa, sekä siitä seurannut karkotus paratiisista. Kertomus sveitsiläisestä Wilhelm Tellistä, joka pystyi ampumaan jousellaan poikansa pään päälle asetetun omenan, ei pidä paikkaansa. Toinen tarina kertoo matemaatikko Isaac Newtonista (1642 – 1727), joka istui puutarhassa ja pohdi painovoimalakien teoriaa. Kypsä omena irtosi oksasta ja putosi painovoiman ansiosta maahan. Omenan väitettiin olleen Flower of Kent -lajiketta. Tapauksesta ei ole pitäviä todisteita. Varsinkin kelttiläisissä saduissa ja kuningas Arthurin tarinassa omenaani kie-toutuu monia myyttejä ja legendoja.

Omenalla on keskeinen osa myös kreikkalaisten ja roomalaisten legendoissa. Ata-

lante, Kreikan mytologian poikatyttö ja amatsoni, oli arkadialaisen lasioksen tytär. Isä halusi poikaa niin kovasti, että Atalanten synnyttyä jätti hänet metsään kuolemaan. Artemiksen lähettämä naaraskarhu imetti lasta, ja lopulta joukko metsästäjiä kasvatti hänet. Atalantesta tuli kuuluisa metsästäjä, joka varjeli neitsyyttään. Kentaurit Rhoikos ja Hylaios yrittivät maata tytön väkisin, mutta Atalante surmasi heidät nuolillaan. Hän torjui kaikkien aviomiesehdokkaiden kosinut. Jokainen hänen kättään pyytänyt joutui juoksemaan kilpaa häntä vastaan. Mies juoksi alastomana ja Atalante läpinäkyvään viittaan pukeutuneena. Hän voitti kilpailun joka kerta, ja epäonninen kosija surmattiin. Lopulta Afrodite sääli uutta kosijaa, Hippomenestä, ja antoi hänelle kolme kultaista omenaani sekä kehotti häntä heittämään ne kilpailun aikana yksi kerrallaan juoksureille. Kuten Afrodite oli olettanut, omenat

Albrecht Dürerin puupiiroksessa vuodelta 1511 antaa Eeva Aatamille omenan.

kiinnittivät Atalanten huomion niin pitkäksi aikaa, että Hippomenes voitti kilpailun ja sai tytön omakseen. Hippomenes ei muistanut kiittää Afroditea, jonka avulla hän oli kilpailun voittanut. Pariskunnan ollessa Parnassos-vuorella uhraamassa Zeukselle Afrodite langetti vihoissaan heille vastustamattoman intohimon toisiaan kohtaan. He makasivat toistensa kanssa temppelissä, mistä puolestaan Zeus suuttui ja muutti rakastavaiset leijoniksi, joiden tuohon aikaan uskottiin olevan kykenemättömiä pariutumaan oman lajinsa kanssa.

Siideri maistuu

Roomalaiset olivat tuoneet hedelmäpuiden jumalattaren Pomonan taidot mukanaan Ranskaan, silloiseen Galliaan, ja Englantiin. Kun normannit nousivat laivoistaan maihin Englannin rannikolla vuonna 1066, he toivat mukanaan uusia menetelmiä omenoiden ja muiden kasvien viljelyyn sekä siiderin valmistukseen. Siideri oli verotettava hyödyke, ja verotietojen mukaan 1300-luvun alkaessa sitä tuotettiin suurimmassa osassa Etelä-Englantia. Seuraavan 600 vuoden ajan se oli tavallinen juoma siideriomenan viljelyalueella. Shropshirelainen viljelijä Stan Morris on kertonut vanhoista ajoista 1980-luvulla:

"Lokakuun ja joulun välinen aika oli siiderin tekemistä varten. Hevosia pantiin survomaan omenat joen rantaan viedyissä siirrettävässä laitteessa. Joen varsi oli hyvä paikka, koska siellä oli jokivettä. Siiderin tekijöitä oli joka vuosi vähän toistakymmentä."

Morris kuvaili tynnyreiden täyttämistä puristetulla omenamehulla, jota pidettiin tehokkaana ulostuslääkkeenä, ja sen odottamista, että omenoiden sisältämät hiivat paisevat käymisen alkuun.

"Voitiin nähdä kuinka se toimi, ja siihen lisättiin tilkkanen vettä. Meillä oli tapana ostaa tynnyrit firmalta, joka myi rommia, ja niiden pohjalla olikin vähän rommia; sen annettiin tietysti olla! Kodin siiderivarastoon jätettiin yksi tai kaksi tynnyriä, kumpikin 120 gallona*, ja pari hogsheadia (sata gallona) ja vielä kaksi tai kolme 50- tai 60-gallonaista."

*1 Englannin gallona = n. 4,5 litraa

Kuva Jaakko Liukkonen

Voiko olla kauniimpaa kuin kukkia täynnä oleva omenapuu keväällä?

Siideriä pullotetaan.

Kuuden hengen taloudessa juotiin jopa 2 800 litraa siideriä vuodessa eli noin 54 litraa viikossa. Kotisiideri oli siis erittäin tärkeä asia.

Omena- ja muiden hedelmäpuiden sijoittaminen yhteen aidattuun paikkaan, hedelmätarhaan, on ikivanha perinne. Hedelmätarhan hoitamiseen liittyvät tavat ovat yhtä vanhoja. Varsinkin Englannissa on suoritettu aika erikoisia hedelmällisyysriittejä. Niitä vietettiin mm. kokoontumalla loppiaisenä pimeään ja kylmään omenatarhaan. Suurimpaan puuhun ripustettiin leivänpaloja houbuttelemaan hyviä henkiä. Puun oksien läpi ammuttiin pahojen henkien karkottamiseksi. Juhlimista jatkettiin laulaen ja siideriä juoden niin pitkään kuin voimat riittivät.

Maailman valloitus

Omenapuu hedelmineen ja siideri olivat valloittaneet maailman 1700-luvun puoliväliin mennessä. Englantilainen pienviljelijä Thomas Smith muutti vaimonsa Marian ja viiden lapsensa kanssa Australian Uuteen Etelä-Walesiin. He kasvattivat appelsiineja, persikoita, nektariineja ja muutamia omenalajikkeita. Heidän jalostamansa lajike esiteltiin vuonna 1870 Castle Hillin maatalousnäyttelyssä nimellä ”Smithin taimet”. Tästä sai alkunsa kuuluisa Granny Smith -omena.

Amerikkaan omenat vietiin aluksi siemeninä. 1800-luvun alussa kerrotaan erään kapteenin syöneen Englannissa jäähyväis-

juhlassaan omenan, jonka siemenet hän vei mennessään Amerikkaan ja kylvi ne maahan. Näistä siemenistä kasvoivat ensimmäiset Washingtonin osavaltion tarhaomenapuut.

Toisessa tarinassa kerrotaan, että eräs mies lähti Iowaan länttä kohti mukanaan vau-nulastillinen omenapuita. Raskas lasti hidasti matkantekoa niin pahasti, että mies pysähtyi Washingtonissa ja ryhtyi istuttamaan omenapuita toisen iowalaisen miehen kanssa. Heidän omenatarhojensa ansiosta Washingtonista tuli Yhdysvaltojen suurin omenantuottaja. Rautateiden rakentaminen sattui alkamaan juuri samoihin aikoihin. Niiden ansiosta omenasato voitiin kuljettaa eri puolille mannerta.

1800-luvun puolivälissä maanviljelijä Jesse Hart sai kuolleeksi luullun omenapuun juurakon tuottamaan kirkkaanpunaisia omenoita ja antoi sille nimeksi Hawkeye. Kolme vuotta sen jälkeen, kun Granny Smith tuli myyntiin Australiassa, piti eräs omenatuoma-

Omenaan liittyy monia myyttejä ja tarinoita. Kuvassa kreikkalainen jumalatar Afrodite, josta roomalaiset käyttivät nimeä Venus ja hänen poikansa Cupido eli Amor. Kädessään Afroditeella on Pariksen antama ”eripuraisuuden omena”.

Kuva Jaakko Liukkonen

ri Hawkwyyeta ”herkullisena”. Kahden vuoden kuluttua sitä alettiin markkinoida uudella nimellä : Delicious. Siitä tuli aikanaan maailman eniten viljelty omena.

Toisen maailmansodan lopulla Euroopan omenatarhat olivat pahasti kärsineet. Amerikkalaisille kelpaamattomia pieniä omenoita alettiin laivata Eurooppaan. Yhdysvaltojen omenanviljely sai uutta vauhtia. Kiinan toteuttama viljelyohjelma alkoi tuottaa hedelmää 1990-luvulla. Kiina oli jo aikaisemmin tunkeutunut hedelmämehumarkkinoille. Vuosisadan vaihteessa siitä tuli maailman suurin omenoiden viejä Eurooppaan, Intiaan ja Amerikkaan.

Suomessakin villiomenoita

Metsäomena (Malus silvestris) on Suomessa Ahvenanmaalta kaakkoisrajalle saakka maan eteläosissa lämpimöpuhaisissa lehdoissa harvinaisena kasvava puu. Se on puutarhaomenan kaltainen, mutta kitukasvuisempi, usein melkein pensasmaisen. Sen hedelmät eivät kelpaa syötäviksi vaan ovat pieniä, vihrei-

tä, kovia ja kitkeriä. Paratiisiomena (Malus pumila) on idästä päin Etelä-Suomeen levinnyt metsäomenalaji. Sen kukat ovat punaisemmat, nuoret oksat ja lehdet altpäin pysyvästi vanukekarvaiset. Pieni hedelmä on vähemmän kitkerä, usein jopa makea, kypsänä kellertävä tai punertuva. Hedelmistä voi valmistaa hyvää hilloa, hyytelöä, marmeladia ja mehua. Erittäin C-vitamiinipitoisia metsäomenan, paratiisiomenan ja puutarhaomenan lehtiä voidaan käyttää teenä ja vitamiinivihanneksina.

Marjaomena (Malus baccata) on koristekasvina viljelty pensas. Sen kukat ovat täysin valkoisia. Pihlajanmarjan kokoiset hedelmät pehmenevät kysyessään ja kelpaavat taloudessa käytettäviksi.

Jaakko Liukkonen

Lähteet:

Laws Bill: 50 kasvia jotka muuttivat maailmaa, Kustantaja: Moreeni. Painettu Kiinassa 2012

Rautavaara Toivo: Mihin kasvimme kelpaavat. 6. painos. WSOY, Juva 1978.

Sanomista

Vanhoja lehtileikkeitä Pihlajasta ja vähän muualtakin Virolahdelta. Tämänkertaiset leikkeet ovat Koitar-lehdestä vuodelta 1902.

Wirolahti.

— **Hiihtokilpailu** toimeenpantiin Mäkipihlajassa tämän kuun 19 p:nä oman kyläläisten keskuudessa. Kilpailuun otti osaa 6 hiihtäjää. Hiihettävä matka oli 5 kilometriä. 1:sen palkinnon sai Konsta Viikari, 2:sen palk. Taneli Haaja, 3:nen palk. Mikko Haaja ja 4:nnen palk. Antton Kuhlberg.

Hiihdon loputtua alkoi iltama Santeri Kivelän talossa, jossa ohjelma oli vaihteleva. Näytöstarppale „Syteen taitta jameen“, sujui jotakuinkin hyvin näin maalaisoloihin katsoen, mutta vielä enemmän näytti miellyttävän yleisöä pieni joittolunta, joka esiintyi näytelmälaulalla johtajineen. Näytöksen tähtös oli siirvoa koto iltaman ajan, vaikka alun tolmatta jataa henkeä oli siellä.

Puhdasta voittoa tuli vähän yli 50 markan, jotka käytettäne paloruiskun hankkimista varten kylään.

— **Paljon lumen tähden** on metsää paljon raikaantunut lumen painosta. Pitkävartiset hoikat puut ovat vaarassa lumen painosta joko köyristyä tai taittua. Suureen tarpeeseen olisi vesijade.

Koitar 23.1.1902.

— **Papisto.** Virolahden kirkkoherran vaalitsijainyhteisötoimituksesta ovat tuomiokapitulissa valittaneet Harjun maanviljelyskoulun johtaja A. Granström ja talollinen Matti Huomanen, kumpikin eri valituksilla.

Kuolajärven kirkkoherra B. J. S. Krogerus on tuomiokapitulilta lautta lähettänyt keisarilliselle senaatille hakemuksensa Virolahden kirkkoherran virkaan.

— **Klamilan kansakoululle** haltojen hankkimista kokeva huuto-lauppa, joka oli ilmoitettu pidettäväksi lauantaina t. k. 18 p:nä, on siirretty t. k. 25 päivään.

— **Hiihtoretken** teli Mäkipihlajan raittiusseura viime sunnuntai-iltana viiden kilometrin päässä olemaan Haavistoisiin, jossa on yksi osa kylästä, noin toistakymmentä taloa. Siellä oli iltama Kivelän talossa hausalla ohjelmalla. Iltaman loputtua liittyi seuraan mainitusta kylän osasta 14 henkeä.

— **Huonolaiset** ovat työnsiöt Mäkipihlajassa, eikä niitä juuri sanottavasti olekaan, jonka tähden itsellismiehet saavat lewätä edellisten vuosien suuriästä työpuuhista. „Talonjuksilla“ on työtä kyllä kotosallakin niin pyry- ja pakkastalvena, jos ei muussa niin polttopuiden hakkuussa ja omassa talouden piffutöissä, rahdinajosta puhumattakaan.

Koitar 16.1.1902.

— **Mäkipihlajasta** kirjoitetaan meille:

Täältä „Pihlajasta“ ei ole nähtynyt kirjoituksia paljon sanomalehtien palstoilla, vaikka ainahan sitä täältäkin olisi jotain kerrottavaa. Steenpäänhan sitä mennään täälläkin, vaikka hiljempäänkin.

Raittiusseuran on saanut jo vähän jalanjälkeä täällä. Suuri osa kylämme nuorisoa on liittynyt mainitun seuran jäseniksi ja useampia vanhemmistaikin. Pihlajan r. seura on haaraosastona Virolahden raittiusyhdistyksessä ja toimii eri piirinä. Kerran kuulumuksessa on perhe iltama koulullamme, jossa on aina hauskaa ohjelmaa, niin että luuliisi wetävän puoleensa koto kylän nuorison sen jäseniksi, vaikka ehkä katseimielisiä oltaneekin vielä täällä tuossa raittiusasiassa. Toiset näet sanovat, että seura on hyvä olemassa, ja toiset taas väittävät niin, että voipihan sitä olla raittis ilman seurattakin. Juoppoutta pidetään täällä muutoinkin paheena, jonka tähden ei olekaan nähtynyt moneen ailaan päihtyneitä kylässämme.

Karjan ruo:ntatavassakin ollaan täällä jo entisestään etempänä. Viime lewäänä oli täällä parisen viikon ajan vieraillessa Wiipurin läänin maanviljelysseuran toimesta karjanhoitokoulu, jossa oli oppilaita kylästämmme miltei joka talosta. Sepä se käänsi karjanruokinnan vanhoiltaan uudenlaiselle tolalle.

Koitar 18.1.1902.

— **Mäkipihlajan kylän t. lou-** lulla olemaan raittiusseuran perustamaan lufutupa on tässä vuodelsi tilattu seuraavat lehdet: Kyläkirjaston kuwalehti, Vähetysse nomat, Kasvatusopilliset sanomat, Lufutupa, Pyrkijä, Terwenhenhoi tolehti, Welikulta ja sitäpaitsi on opettaja vielä antanut omat tilaamansa lehdet niiden lisäksi, niin kuin esimerkit si. Suomettaren ja muita pienempiä lehtiä. Lehtiä saapi käydä lukemassa sen waan haluaa.

— **Kylänlufuset** olivat Mäkipihlajan alapään piirissä t. k. 24 p:n aamupuolella Juhana Viikarisen talossa, jossa vanhat sekä nuoret saivat nähtä lufutaitoaan papiätolle. Luvun lopussa järjesti papiästo kylän pyhäkoulun entiseltään uudempaan järjestykseen. Tähän asti oli Pihlajan suuri kylä yhtenä pyhäkoulupiirinä, mutta nyt tuli tässä, kun lapsia on liijemmäksi yhteisen kouluun.

Koitar 28.1.1902.

Wirolahti.

— **Touonteko** on Yläpihlajassa jo loppuun suoritettu, paitsi turnipit, joiden kylväys ei vielä ole ollut, ovat kylvämättä. Tämän kuun 6 päivänä saatiin itäwällä odotettua vesijadetta vähän runsaamasti. Se vaikutti lauran oraatin vihanniksi, ja nekin jyvät, jotka olivat itämättä, pääsivät hyvästi itämään. Sateen jälkeen muuttui ilma tuitentin vähän kolkommaksi, niin että viime sunnuntaiamua vasten yölläkin oli kova halla. Kello 6 aikoina oli vielä marjopaijoissa heinäjäädä. Mitään vahinkoa ei vielä liene sentään tullut, kun rutiisjakin oli tähtä puhkeamatta. Heinän lauru on hyvällä alulla, että jos on juotuista teja edelleen päin, niin voipi toivoa hyvää heinävuotta.

— **Kaloja** on Yläpihlajassa saatu tämän kerran aikana hyvänpuoleisesti. Niiden kaupat menefi on ollut hyvä, kun maamiehiä on käynyt runsaanlaisesti niiden ostossa. Pienempien kalojen hinta on ollut 50 penniä viisilitrajelta, suuremmista kaloista maksavat sumppumiehet 30 penniä kilolta, ja wiewät niitä muuanne etemmäksi maailmanmarkkinoille.

Koitar 10.6.1902.

Ilmoituksia.

Kilpa-ajot

pidetään

Alapihlajassa sunnuntaina t. k. 28 p.
alkaen klo 1 päivällä Porolahdella.

Iltama

toimeenpannaan kilpa-ajojen loputtua
Kristian Lahden talossa
vaihtelevalla ohjelmalla.

Sisäänpääsy: aikuisilta 50 p., lapsilta
25 p. Tulot käytetään lukutuvan perustamiseksi kylään.

Iltaman toimikunta.

Koitar 18.12.1902.

— **Kilpa-ajot Yläpihlajassa** pidettiin viime sunnuntaina ja jaettiin palkinnot Kristian Lahden talossa ja saivat:

I palkinnon Kalle Koskela Mäurpalasta.

II:sen Matti Viiklanen Yläpihlajasta.

III:nen K. Sipilä Yläpihlajasta.

IV:nen A. Mänttari Ropalaasta.

Kenti Heikki Laukkanen piti esitelmän palkintojen jaettua ja Alapihlajan nuori laulukunta T. Miihelin johdolla lauloi muutamia lauluja, jonka perästä pistettiin tanssijfi.

Koitar 30.12.1902.

Wirolahti.

— **Esitelmän tarjanhoidosta** ja lypsytarjan jalostamisesta piti Ant. Wiip. läänin maanvilj. seuran neuvoja agr. K. Clewe tämän kuun 9 päivänä Yläpihlajan kansakoululla. Miehiä oli kertynyt kylästä johtijestikin tilaisuuteen, mutta paha kylä ei naisia ollut yhtään tuulemassa hyviä neuvoja tarjanhoidon alalta. Samassa tilaisuudessa ottivat myös kylän yläpään iännät puheeksi saada maanviljelyseuran välityksellä hankittu yhteinen siitosonni kylään, johon tuumaan esitelmänpitäjän yhtyi, joten on hyvä toivo pianin saada tuuma toteutetuksi.

— **Omenapuu** kuttii vielä parillaan Yläpihlajassa erään talon puutarhasa, kirjoitetaan sieltä meille t. k. 3 p:nä. Vieneekö puun hedelmöiminen myöskästynt kovatylmyyden ja liiallisen märtyyden tähden, kun vasta syyskuussa rupeaa kuttimaan.

Koitar 13.9.1902.

— **Rohkea hirtvi** tuli metsästä tämän kun 23 p. aiwan puolenpäivän aikana Yläpihlajan kylän kerkelle, johon seisahtui ihailemaan ihmisten ilmoja. Kun kylän wäti huomasi tuon komean metsän launin, niin kotoontui sitä siihen katsoomaan suuri wätijoukko; mutta eipä metsän ruunupää näyttänyt tään tällä kertaa olewan arfalaasta kotoisin, koska lähes tunnin ajan teki tuttavuutta ihmisten kanssa, jonka jälestä taas alkoi hiljalleen lömpiä lähellä olemaan metsään.

Koitar 25.1.1902.

Virolahden T. Y.
toimeenpääsee

Kansanjuhlan

tämän kuun 31 p:nä
Alapihlajan Näkniemessä.

Ohjelmasta

mainittakoon puhe, esitelmä, laulua ja kilpailuja m. m. ampumisessa. Lopussa tanssia.

Sisäänpääsy 50 p. aikuisilta ja 25 p. lapsilta. Alkaa klo 4 i. p.

Huvitoimikunta.

Huom.! Sateisen ilman satuessa pidetään hovit huoneissa.

Koitar 28.8.1902.

Myytävänä.

Yksi vuotinen, maanviljelysnäytellyssä palkittu yli 10 korttelia korkea Orivarsa myydään

Caneli Canulla
Virolahdella Yläpihlajassa.

Koitar 9.9.1902.

Kaakon Kamarimusiikki tulee taas!

Kahvikonsertti Virolahden pappilassa viime kesänä. Soittamassa Tuomas Ylinen (sello) ja Mikko Merjanen (piano).

Kaakon Kamarimusiikin taiteellinen johtaja Jukka Merjanen ja toiminnanjohtaja Siru Ahopelto viime kesän tiedotustilaisuudessa.

Kaakon Kamarimusiikki soi ensimmäistä kertaa Virolahdella viime heinäkuussa. Uusi tapahtuma oli menestys ja suuri yleisö-määrä yllätti järjestäjät. Myös esiintyjät olivat tapahtumaan tyytyväisiä – soittajia ei tarvinnut maanitella tulemaan uudelleen, iloitsee Kaakon Kamarimusiikin taiteellinen johtaja **Jukka Merjanen**. Hän kiittää paikkakuntalaisia ja yleisöä siitä, että tapahtuma otettiin heti omaksi.

Maaliskuussa kuultiin Kaakon Kamarimusiikin Kevätsoitto kahden päivän ja kolmen konsertin tapahtumassa 27.–28.3. Viime kesän ensimmäisen festivaalin soittajat Jukka Merjanen, **Janne Malmivaara**, **Liisa Kostiaisen**, **Tomas Nuñez-Garcés** olivat jälleen koolla. Uutta ja yllätyksellistä ilmettä toi **Bence Bogányin** fagotti jousisoitinten ja **Mikko Merjasen** pianon lisänä.

– Haluamme, että yleisö ja yhteistyökumppanit huomaavat meidän olevan toisiamme, toteaa Jukka Merjanen ja painottaa Kevätsoitto kertovan halusta jatkuvuuteen ja säännöllisyyteen. Erityisen ilahduttavaa oli, että alansa huippua edustavat soittajat olivat heti valmiita tulemaan Virolahdelle.

Kesällä mestarikurssi ja Lilli Paasikiven Sibeliuksen konsertti

Heinäkuussa Kaakon Kamarimusiikkia vietetään nelipäiväisenä tapahtumana 15.–18.7. Uutta on Harjun oppimiskeskuksesta pidettävä mestarikurssi, jossa koulutetaan lahjakkaita, pitkälle edistyneitä nuoria soittajia kahdessa ryhmässä. Opettajina toimivat viulunsoiton yliopettaja Janne Malmivaara ja fagotin soiton professori Bence Bogányi ja säestäjänä **Liisa Malmivaara**. Mestarikurssi konsertoi kurssin päätteeksi 16.7. osana festivaalin ohjelmistoa.

Kaakon Kamarimusiikin Kevätsoitto esiintyjät Klamilassa Uuno Klammin patsaalla 28.3.2015: Mikko Merjanen (vas.), Bence Bogányi, Janne Malmivaara, Tomas Nuñez-Garcés, Jukka Merjanen ja Liisa Kostiaisen.

Kesällä on tulossa mukaan uusia soittajia, **Tuomas Ylinen** (sello), **Ilari Angervo** (alttoviulu), **Matti Koponen** (viulu) ja Liisa Malmivaara (piano). Jukka Merjanen on tyytyväinen soittajien kasvaneeseen lukumäärään, sillä se on tuonut lisää mahdollisuuksia kappalevalintoihin.

Kamarimusiikkitapahtuma pääsee juhli-maan **Sibeliusta** 17.7., kun Kansallisoopperan taiteellinen johtaja, mezzosopraano **Lilli Paasikivi** laulaa Sibeliuksen yksinlauluja Virolahden kirkossa pianisti **Ilmo Rannan** säestyksellä.

Monipuolisessa ohjelmistossa on luv-

Tomas Nuñez-Garcés (vas.), Perttu Kivilaakso, Liisa Kostiaisen ja Janne Malmivaara.

sa mm. venäläinen ilta, jossa on Tsaikovskin, Prokofjevin ja Glinkan sävelmiä, ja Klamilassa soitetaan wieniläisklassikoita. Vapaamuotoista iltaa vietetään hyvän ruuan ja musiikillisen irroittelun parissa päätöstapahtumassa, kun Tilasravintola Olkihattu Goes Classic.

Kesävirolahtelainen Jukka Merjanen odottaa jo innokkaasti toista Kaakon Kamarimusiikkia ja on tyytyväinen, että voi olla luomassa jotain uutta, korkeatasoista tapahtumaa seudulle. Taiteilijoista Bence Bogányi ilmaisi myös innokkaasti odottavansa Virolahdelle pääsyä. Vastaanottavainen ja innostunut yleisö teki vaikutuksen. Mieleisestä majoituspaikasta Harjusta löytyi lisäksi Kevätsoitto aikana uusi harrastus, ratsastus. Sitä on tarkoitus jatkaa heinäkuussa mestarikurssin ja konserttien ohessa.

*Teksti Siru Ahopelto
Kuvat Jaakko Liukkonen*

Kaakon Kamarimusiikin ohjelma kokonaisuudessaan: www.kaakkofestival.fi
Varaa lippusi ajoissa osoitteesta www.lippu.fi, festivaalipassi kamarimusiikin tosiystävälle info@kaakkofestival.fi

SA-Kuva

SA-Kuva

Salpalinjaa oli rakentamassa jopa 35 000 miestä, joita muonitti 2 000 lottaa.

Virolahden Bunkkerimuseon uudet tuulet

Virolahden Yläpihlajassa sijaitseva Bunkkerimuseo perustettiin virallisesti 14.6.1980, mutta jo tätä ennen paikalliset sotiemme veteraanit olivat esitelleet alueen korsuja ja muita linnoitteita matkailijoille. Pienen näyttelyparakin ja kioskin muodostama alue kasvoi Kaakonkulman Salpalinja -hankkeen myötä vuonna 2005, kun museoparakkia laajennettiin ja Salpalinja alkaa Virolahdelta -näyttely avattiin. Hieman myöhemmin alueelle rakennettiin toimivat ja ajanmukaiset yleisöpalvelutilat.

Virolahden Bunkkerimuseo on ollut jatkuvasti suosittu käyntikohde. Vuosittaiset kävijämäärät ovat parin viime vuoden aikana vakiintuneet noin 6000-6500 kävijän tuntumaan. Alue on suosittu ulkoilukohde myös kesäsesongin ulkopuolella. Salpapolku laa-

SA-Kuva

Rakentajat majoitettiin työmaakyläin, joita oli myös Virolahdella.

Virolahden Bunkkerimuseo sijaitsee Yläpihlajassa 7-tien varrella.

Kuva Mika Honkalinnalla

vuineen ja museoalueen avoimessa kangasmaastossa kulkevat reitit kutsuvat kävijöitä ympäri vuoden.

silti erottamattomasti tähän aihepiiriin ja näyttelyssä on mukana erilaisia asetyyppejä.

Mannerheim ja Pate

Elämyksiä etsimään

Bunkkerimuseon näyttely on tarjonnut kävijälle rautaisen infopakettin Salpalinjan rakentamisen historiasta sanoin ja kuvin. Nykypäivän museokävijä kaipaa kuitenkin entistä enemmän elämyksiä ja havaintoja kaikille aisteille. Tämä on ollut yksi lähtökohta museon kesäkuussa 2015 avautuvalle uudelle perusnäyttelylle. Salpalinjan mittava tutkimustiedon määrä puetaan nyt uuteen asuun, joka jättää tilaa myös kävijän omille ajatuksille ja mielikuvitukselle. Elämys alkaa heti ulko-ovesta sisään astuttaessa. Mustaseinäisen museorakennuksen vahva viesti jatkuu nyt myös kahvilan tiloissa. Minkä värin sisäseinät ovatkaan saaneet, sen voi käydä itse toteamassa!

Kurkista korsuun

Uusi näyttely sitoo museoalueen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, missä näyttely herättää kiinnostuksen ja antaa kävijälle esimakua seinien ulkopuolella avautuvasta, metsiin kätkeytyvästä Salpalinjan mahtavasta maailmasta. Näyttelytiloissa pääsee kulkemaan pätjän yhdyshautaa ja kurkistamaan puukorsun sisälle. Runsas kuvamateriaali kuljettaa läpi Salpalinjan rakentamisen erilaisten työvaiheiden ja esittelee puolustuslinjan osien, kuten kiviesteiden, pallokorsujen ja teräsbetonikorsujen yksityiskohtia. Vaikka Salpalinjalla ei koskaan taisteltu, aseet kuuluvat

Mannerheim liittyy myös Salpalinjaan, antoihan ylipäällikkö ratkaisevan rakentamiskäskyn, ja hänellä on myös oma osionsa näyttelyssä. Mannerheim oli aikansa tunnetuin suomalainen ulkomailla, ja edelleen hänen hahmonsa on tuttu ja kiinnostaa kansainvälisiä museovieraita. Näyttelykiertos sisätiloissa päättyy luontohuoneeseen, missä tavalliset mittasuhteet venähtävät jännittävällä tavalla. Tiedätkö sinä, minkälaisia asukkeja talvehtii korsujen kätköissä? Bunkkerimuseo saa myös oman maskottihahmonsa. Pate on pieni, hauska lepakko, joka uinuu talvet korsujen kätköissä ja pyydystelee kesäisin hyönteisiä kiviesteiden lomassa lennellen.

Näyttelykierroksen jälkeen ulkona avautuu kokonainen ulkomuseoalue. Ehkä tuttuja korsuja katsoo näyttelykierroksen jälkeen uusin silmin? Tai elämys vie kokonaan mukanaan ja aloitat pitkän seikkailun aluksi Salpapolulla. Salpalinja on kokonaisuudessaan noin 1200 km pitkä, joten tutkimusmatka ei lopu aivan pian.

Bunkkerimuseon uusittu näyttely avataan yleisölle kesäkuun alussa. Museo on avoinna joka päivä klo 10–18, Vaalimaantie 1318, Yläpihlaja, www.salpakeskus.fi.

Museokahvila Cafe Bunkkerista saa päivittäin lounasta ja leivonnaisia, ja ammattitaitoinen pitopalvelu hoitaa isommatkin tilaukset. www.facebook.com/cafebunkkeri.

Retkeile Salpapolulla! Salpalinjaa mukaileva 50 km:n reitti tutustuttaa sekä linnoitteisiin että kaakkoissuomalaiseen luonto- ja kulttuurimaisemaan. Vuosittain toistuva Salpavaellus 26.–28.6.2015, www.salpavaellus.net.

Teksti Siru Ahopelto

Jonnat&Donnat Junnut&Jannut

NUORTEN SIVUT

Tällä sivulla julkaisemme lasten ja nuorten tekemiä piirustuksia, sarjakuvia, heidän ottamiaan valokuvia tai kirjoittamiaan pieniä tarinoita. Toivon teidän lähettävän lastenne ja lastenlastenne tekemiä tuotteita julkaistavaksi. Toki nuoret itsekin voivat niitä lähettää. Melkein jokaisessa kännykässä on nykyisin kohtuullisen laadukas kamera, joten valokuvien ottaminenkin on helppoa. Piirustukset, valokuvat, kirjoitukset ja sarjakuvat voi lähettää osoitteeseen: Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja tai sähköpostiin: riku.tulkki@gmail.com.

Riku Tulkki

Kuva Riku Tulkki

Lastenmusiikkiyhtye Uppo-Outo ja Kumiankat viihdyttivät perheen pienimpiä Fish&Soul festivaaleilla Klamilan kalasatamassa kesällä 2014. Tänä kesänä Fish&Soul-tapahtuma 11.7.2015.

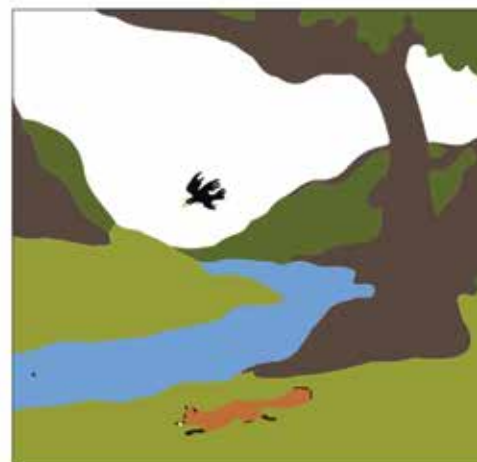
Eläinystävien kesäpäivä

ERÄÄNÄ KAUNIINA PÄIVÄNÄ VARIS VAAPPUI OKSALTA TOISELLE JA KAIPASI TEKEMISTÄ.

KETTU HUOMASI TYLSISTYNEEN YSTÄVÄNSÄ JA PÄÄTTI PYYTÄÄ TÄTÄ JOEN VARRELLA SIJAITSEVALLE KALLIOLE.

MATKALLA VARIS HUOMASI JOTAKIN KIMMELTÄVÄÄ JOELLA. - MIKÄ SE ON?

VARIS SUKELSI JOEN POHJASTA KIRKKAAN HELMEN. YHDESSÄ HE PAISTATTELIVAT LOPPUUPÄIVÄN AURINGONPAISTEISSA.

RT 2015

Lasten piirtämiä

Lotta (11 v.)
piirsi sorsan

Pyrn (10 v.)
piirustuksessa
on koira.

Erätaitoja oppimassa

Tarpojapoikien tekemä donitsilautta (tehty erilaisista oksista, narusta ja pressusta) neitsyt ajelullaan.

Oli syksy 2005, kun Virolahden ala-asteella pidetty esittelytuokio partiosta herätti **Anni Uddin** kiinnostuksen harrastusta kohtaan. Tuolloin 9-vuotias Anni aloitti pienessä sudenpentuna isossa ryhmässä josta sitten vanhempänä, noin 11 vuoden ikäisenä siirtyi vartiolaiseksi vartioon nimeltä Termostaatit.

Teltanpystytysharjoitukset. "Sudenpennuilta" jäi yleensä kiristämättä kunnolla telta pystytysvaiheessa ja sitten se näyttää tältä.

Vaalimaalla asuva lukiolainen Anni Mari Katriina Udd on **Outi Jääskeläisen** ja **Pekka Uddin** tytär ja kuuluu Mikko Tahvonpoika Tulkin sukuun.

Partio on harrastus, jossa ei tarvitse esimerkiksi rinkkaa ja makuupussia ihmeellisempiä välineitä. Erätaitoja sekä metsässä selviytymistä opetellaan yhdessä ryhmänä. Anni aloitti vartiiossa, johon kuului hänen lisäkseen 2 tyttöä ja johtaja. Vuosien kuluessa vartio sai lisäjäseniä joukkoonsa, ja kokoon-tumiset tapahtuivat viikoittain yhdessä poika-vartion kanssa.

– Kerkisimme pari vuotta toteuttaa vartiolaisharjoituksia, kun partioon tuli uudistus ja ikäkaudet muuttuivat. Meistä tuli siis tarpoja. Sitten toteutettiin ohjelmaa uusien ohjeiden mukaisesti. Tarpojaikäisenä aloitin johtamaan ensimmäistä ryhmääni, varpusia, jotka olivat silloin seikkailijikäisiä.

Viimeisen vuoden Anni toimi yksin oman vartiionsa johtajana sekä lippukunta Rajan Reippaat ry:n merkkivastaavana. Tällä hetkellä hän kuuluu vaeltaja-ikäkauteen.

– Nykyään minulla ei ole lippukunnas-

sa mitään selvää tehtävää, mutta olen ollut apuna esimerkiksi viime kesänä järjestetyllä kesäleirillä. Toimin yhtenä aikuisena ja autan missä kerkiän, myös tarpojen ohjelma leirillä oli osin minun vastuullani.

Partio on opettavainen ja hauska harrastus. Annille partiosta tulevat ensimmäisenä mieleen tunnelmalliset iltanuotiot leireillä, kaikki sen tuomat kaverit ja taidot, joita hän on oppinut partiiossa.

– Tuskin osaisin pystyttää erilaisia telttoja tai valmistaa ruokaa trangialla. Partio on yhdessä olemista ja tekemistä. Voin rehellisesti sanoa, että elämäni hauskimmat hetket ovat kyllä koettu kavereiden kanssa rakentaessa leiriruokailuun pöytiä tai keittäessä korvikaakaota punajuuresta. Ja meidän punajuurikaakao sai muuten parhaat pisteet, Anni muistelee.

Toisena Anni mainitsee käytännön taidot. Hänelle partio on opettanut ainakin vastuuta.

– Siellä ei pelätä antaa haastavempiakin hommia kokemattomalle. Esimerkiksi monet käytännön jutut, kuten ensiaputaidot, erilaiset kädentaidot ja ruuanlaitto ovat sellaisia asioita, mitä varmasti pääsee partiiossa opettelemaan.

Annin mielestä antoisin juttu partiiossa ovat kuitenkin siellä syntyneet ystävyssuhteet ja koetut hetket.

– Monilla leireillä olisi varmasti ollut paljon tylsämpää ilman mahtavaa kaveriporukkaamme. Partion kautta pääsee monille

Rakennusleiriläisten iltanuotio.

Matkalla suurjuhlaan. Anni sai II-luokan Mannerheim-soljen.

isommille leireille ja muihin tapahtumiin ulkomaille. Yksi kaverini oli esimerkiksi pari vuotta sitten Ruotsissa isolla maailman jamboreella, jonne osallistui ihmisiä ympäri maailmaa.

Anni muistuttaaakin partion hyvistä vaikutuksista tulevaisuutta ajatellen.

– Kun on jo valmiiksi kokenut ne kylmät yöt 30 asteisessa metsässä ja tottunut kantaamaan rinkkaa monia kymmeniä kilometrejä, ei esimerkiksi armeijassa tule ongelmia.

Lähtövalaisuudessa Annin suunnitelmiin kuuluvat opiskelut toisella paikkakunnalla, jossa sitten voi mahdollisesti liittyä mukaan toimintaan. Partiota hän kuitenkin suosittelee ihan kaikille ikään ja sukupuoleen katsomatta: Partio on hyvä harrastus ennakkoluulottomille ja tekeville ihmisille. Kokeileminen kannattaa aina!

*Teksti Riku Tulkki
Kuvat Annin kotialbumista*

Osta sukuseuran tuotteita

Hannu Tulkki • Liisa Ahonen: Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea Kantavanhemmat, kymmenen sukuhaaraa ja 38 sukua

Nyt saatavana täydennetty
ja tarkistettu laitos.
Hinta 15 euroa + postikulut

Sukuseuran pinssi

Sukuseuramme vaakunakilvestä on valmistettu rintamerkki eli pinssi. Merkin punaisella emalipohjalla on kultainen leijonankäpälä, kuten vaakunassammekin. Koko on 11 x 12 mm. Hinta 8,50 euroa + postimaksu.

Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea

Kantavanhemmat, kymmenen sukuhaaraa ja 38 sukua

Täydennetty ja tarkistettu laitos

Virolahden Tulkit ry

T-paita ja lippis

T-paita sukuseuran tekstillä ja vaakunakilvellä. Värit: musta ja vaaleanharmaa, koot: S - XXXL. Hinta 15 euroa.

Lippis. Värit: musta ja harmaa. Hinta 10 euroa. Molempiin lisäksi postikulut.

Vaakunataulu

Virolahden Tulkit -sukuseuran värillinen, A4-kokoinen, kullanvärinen kehyksin varustettu vaakunataulu. Hinta 5 euroa/kpl.

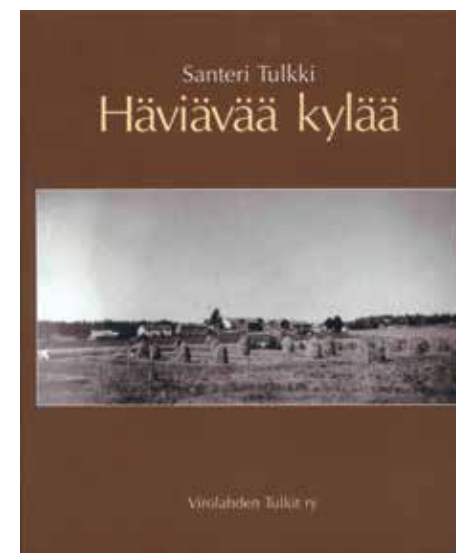

Lehtemme irtonumerot

Virolahden Tulkit -lehteä on nyt ilmestynyt kaksikymmentä numeroa. Vanhoja numeroita on vielä rajoitetusti jäljellä. Niitä voivat niin suvun jäsenet kuin muutkin kiinnostuneet ostaa. Hinta 3 euroa ensimmäinen kpl, 2 euroa seuraavat samalla kerralla ostettuina. Postimaksu lisätään.

Kahviservetit

Sukuseuran vaakunalla varustettuja, tyylikkäitä kahviservettejä. Kata merkkipäivien tai muiden juhlien kahvipöytä hienoilla serveteillä, joihin on painettu oman sukuseurasi kultainen vaakuna. Servetit myydään 20 kappaaleen pakkauksissa. Hinta 8 euroa/pakkaus.

Häviävää kylää -kirja

Santeri Tulkin aikanaan kirjoittama kuvaus Yläpihlajan kylästä ja sen asukkaista on tärkeä ja arvokas perusteos jokaiselle suvun kotikylästä ja omasta suvustaan kiinnostuneelle. Sukuseuran julkaisema, ulkoasultaan näyttävä kirja on painettu Gummeruksen kirjapainossa. Jäännösvaraston kappalehinta on alennettu 5 euroksi. Postituskuluina peritään 3 euroa.

Tuotteita saa ostaa Juha Tulkilta, puh. 044 304 6230 tai juha.tulkki@gmail.com

Uusia jäseniä

Anna-Mari Tulkki, Heikki Aleksi Tulkki, ja Sini Elina Tulkki ovat kaikki Sipi Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta Eerik Sipinpoika Tulkin sukua ja Juho Tahvonpoika Tulkin sukuhaarasta Juho Juhonpoika Tulkin sukua. Anna-Mari, Heikki ja Elina asuvat kaikki Jyväskylässä.

Jukka Olavi Tulkki Sipi Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta Juho Sipinpoika Tulkin, myöh. Liikkasen sukua sekä Sipi Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta Mikko Sipinpoika Tulkin, myöh. Krouvin sukua ja Antti Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta Maria Antintytär Tulkin eli Talsin sukua. Jukka asuu Porin Reposaarella.

Toivotamme uudet jäsenet lämpimästi tervetulleiksi sukuseuraamme. Yhdistyksemme jäsenmäärä on nyt 171.

In memoriam

Helga Kaarina Kuokka os. Haaja syntyi 29.1.1927 Virolahdella ja kuoli 8.3.2015 Kotkassa. Hän kuului Antti Eerikinpoika Tulkin sukuhaaraan, Taneli Antinpoika Tulkin sukuun.

Tämän lehden toimituskunta toivoo yhdistyksemme jäsenistöltä aktiivisuutta lehden tekemisessä. Erityisesti toivomme kuvia, pienine kuvateksteineen, perhetapahtumista kuten häistä, syntymäpäiväjuhlista jne. Vanhat valokuvat ja muistelmät ovat tervetulleita, samoin kuin uudempikin kirjallinen tai kuvallinen tuotanto. Otamme myös mielellämme julkaistavaksi lasten piirustuksia, kertomuksia, runoja, valokuvia, sarjakuvia jne. Lehteen tarkoitettua materiaalia voi toimittaa kaikille hallituksen ja toimituskunnan jäsenille tai suoraan lehden toimitukseen. Hallituksen jäsenten yhteystiedot löytyvät viereiseltä sivulta.

Jaakko Liukkonen, päätoimittaja

Yhdistyksen internet-sivut löytyvät osoitteesta: <http://virolahdentulkit.net>
Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Virolahden-Tulkit-ry/137413579768713?ref=hl>

Virolahden Tulkkien sukuseuran hallitus 2013–2017

Valittu varsinaisessa sukokokouksessa 3.8.2013

Kuva Kalle J. Tulkki

Puheenjohtaja:

Kimmo Tulkki (Kuvassa 2. oikealta)
Eerik Sipinpoika Tulkin ja Juho Juhonpoika Tulkin sukua
Sorvaamo 10 A 9, 40100 Jyväskylä
Käsi puh. 040 744 7647
kimmo.tulkki@pagen.se

Varapuheenjohtaja
ja rahastonhoitaja:

Juha Tulkki (1. vas.)
Eerik Sipinpoika Tulkin ja Juho Juhonpoika Tulkin sekä Anna Tahvontytär Tulkin sukua
Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja
Käsi puh. 044 304 6230 tai 0400 754 676
juha.tulkki@gmail.com

Sihteeri:

Erkki Tulkki (1. oik.)
Eerik Sipinpoika Tulkin ja Juho Juhonpoika Tulkin sukua
Raiviotie 5 B, 01690 Vantaa
Käsi puh. 050 358 4508
erkki.tulkki@kolumbus.fi

Muut hallituksen jäsenet:

Marjatta Haaja-Seppälä (3. oik.)
Maria Juhontytär Lahden sukua eli Elias Eerikinpoika Haajan haaraa sekä Mikko Tahvonpoika Tulkin sukua
Välipellonkuja 7, 49510 Husula
Käsi puh. 040 747 4118
marjatta.haaja-seppala@kympp.net

Jaakko Liukkonen (keskellä)
Sukuseuran lehden päätoimittaja
Eerik Sipinpoika Tulkin sukua
Punakiventie 3 as. 41, 00980 Helsinki
Käsi puh. 0400 489 285
jaakko.liukkonen@netti.fi

Jorma Tulkki (2. vas.)
Eerik Sipinpoika Tulkin sukua
Honkatie 60, 49900 Virolahti
Käsi puh. 040 753 4817
jorma.tulkki@gmail.com

Reetta Väänänen (3. vas.)
Helena Antintytär Nopasen sukua eli Eerik Matinpoika Nopasen haaraa
Suokatu 24 A 40, 70100 Kuopio
Käsi puh. 0440 697 233
reetta.vaananen@gmail.com

Virolahden Tulkit ry

Pankkiyhteys FI72 5172 3340 0073 14

Virolahden Tulkkien vaakuna
Suunnittelija Tero Tulkki